

જીવને માયિક વસ્તુની કિંમત છે અને
શ્રીજીમહારાજ તથા અનાદિની કિંમત નથી
તે નાસ્તિકભાવ કહેવાય.

શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશન દ્વારા પ્રસિદ્ધ થયેલ વિલિખ પુસ્તક, સી.ડી. તથા વચ્ચનામૃત મોદાઈલ એલ્લિક્શનનું વિભોગન

શ્રી સ્વામિનારાયણ વિધાર્થીભૂવન, સુરેન્દ્રનગર ત્રિદિનાત્મક ભૂતિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ પ્રસંગે
છતેડીધામથી ઉપસ્થિત સદ્. શ્રી સ્વયંપ્રકારાશાસ્ત્ર સ્વામી તથા સેકેટરીશ્રી છગનબાપા

શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રા. ભા. શાળાના વિધાર્થીઓ દ્વારા પ્રલભાત-અક્ષિતિક્ષેત્રી તથા ઈતિર પ્રવૃત્તિ

શ્રી ધનશ્યામ એકેડેમીના વિદ્યાર્થીઓએ રજુ કરેલ વિજ્ઞાન તથા સાંસ્કૃતિક પ્રદર્શન

શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશન, અમદાવાદ આયોજુત પ.પૂ.અ.મૃ. શ્રી નારાયણમાંગ પ્રાગાટ્ય ઉત્સવ પ્રકંશે આરીર્વયન પાઠ્વતા સંતો

માર્ગ : ૨૦૧૫

વર્ષ : ૧૨

અંક : ૩

RNI No.: GUJGUJ/2004/52455

મૂર્તિ

દિલ્ય પ્રેરણા

પ.પૂ. અ.મુ. મુનિસ્વામી
શ્રી કેશવપ્રિયદાસજી સ્વામી

માર્ગદર્શક

સાધુ ધનશ્યામસ્વરૂપદાસજી સ્વામી

તંત્રી

શ્રી કલ્યાણ નારાણ વેકરીયા
પરામર્શક

શ્રી અતુલ આર. પારેજથા

પ્રકાશક

શ્રી અભુજબાપાની છતેડી અને
ઉન્નુમાનજી મંદિર ટ્રસ્ટ
બળદિયા-ભુજ (કર્ણ)

ફોન : ૦૨૮૩૨ - ૨૮૨૪૫૪૩

ફેક્સ : ૦૨૮૩૨ - ૨૮૨૨૪૫૩

E-mail : abjibapachhatedi@yahoo.com
Website : www.abjibapanichhatedi.org

લાવાજમ

દ્વિ વાર્ષિક	: રૂ. ૧૦૦/-
પંચ વાર્ષિક	: રૂ. ૨૦૦/-
આજીવન	: રૂ. ૫૦૦/-
વિદેશમાં આજીવન :	રૂ. ૪૦૦૦/-

પ્રકાશન તારીખ

દર માસની ૧૧ તારીખે

પ્રિન્ટિંગ

સ્વાસ્તિક ઓફ્સેટ
બેઝમેન્ટ, પિંડોરીયા ચેમ્બર્સ,
ન્યૂ સ્ટેશન રોડ, ભુજ-કરણ.

Tel : 02832-256368
E-mail : contact@swastikoffset.com

દિલ્ય સંકલપવારી

આપણે મોટા મુક્ત તથા સંત-હરિભક્ત એ બધાયને ઘરના જાણવા કેમ કે બધાયમાં કર્તા એક મહારાજ જ છે, તેથી તેમને સેવાએ રાજી કરવા. આ સત્સંગદ્રુપ બગીચો શ્રીજીમહારાજનો કરેલો છે તેની પુષ્ટિકર્યાકરવી.

પ્રસાદ

મારે મંદિર ના'વો રે, કે મોહન શા માટે ;
શિર સાટે ઘોળ્યું રે, કે વાલમ તમ માટે.. ૧
શું કરશે ઘોળ્યા રે, કે જુઠા સંસારી;
ધરશોમાં શંકા રે, કે મનમાં ગિરધારી.. ૨
જગજીવન તમને રે, કે સાચા જાણીને;
કોણ માને જગની રે, કે ખોટી વાણીને.. ૩
મારે મને ભાવ્યા રે, કે મોહન મરમાળા;
સો માથા જાતાં રે, કે સોંધા છોગાળા.. ૪
તમ સાથે જોડી રે, કે સૌથી તોડીને ;
દુરીજન શું કરશે રે, કે મુખડા મોડીને.. ૫
શિરસાટે સમજી રે, કે બાંધ્યુ છે બેલું;
બ્રહ્માનંદના વહાલા રે, કે તમને કેમ મેલું.. ૬

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ્ ॥

કૃપાવર્ષ મહોત્સવ

અનાદિ મહામુક્તરાજ શ્રી અબજુલુ બાપાશ્રી સ્થાપિત

શ્રીહરિ ચરણારવિંદ શતાદ્ધિ અને મંદિર નવનિર્માણ મહોત્સવ

તા. ૨૮-૪-૨૦૧૫ થી તા. ૦૫-૦૫-૨૦૧૫, સંવત ૨૦૭૧, વૈશાખ સુદ-૧૧, બુધવાર થી વૈશાખ વદ-૧, મંગળવાર

અબજ અમૃત

- ❖ ખરો અધિકાર તો સંતના ચરણમાં રહીએ તે છે.
- ❖ મુક્તના જોગ વિના અંતર ખુલા કરી શકે એવું કોઈ સાધન કે વિધિ નથી.
- ❖ શ્રીજીમહારાજનો અંતર્યામી જાણે અને મોટા અનાદિને અંતર્યામી ન જાણે તો અર્ધો નાસ્તિક કહેવાય.
- ❖ શ્રીજીમહારાજ મુક્ત દ્વારે ક્રિયા કરે છે એવું જેને જણાશું હોય તેને મુક્તની બધી ક્રિયા દિવ્ય લાગે.
- ❖ મોટાનો જોગ-સમાગમ કરવાથી મોટા મુક્ત જીવને પોતાના જેવા કરે છે.
- ❖ આજ તો સનાતન મહારાજ અને સનાતન મુક્ત મહાયા છે. તેમની બરાબર બીજું કોઈ છે જ નહિ.
- ❖ કયાં મહારાજ અને અનાદિમુક્ત! તેમનું પ્રમાણ અવરભાવવાળા શું કરી શકે?
- ❖ મહારાજ અને અનાદિમુક્ત અરસપરસ, જળ તરંગવત્ત છે.
- ❖ અનાદિના સંકલ્પે મૂર્તિ મળે છે. આપણે તો મહારાજ અને મોટાના ખોળામાં મસ્તક મૂકી દેવું
- ❖ કેવડા મહારાજ ને કેવડા અનાદિમુક્ત! આતો ભારે વાત બની ગઈ છે એવા જોગમાં હારી જવું નહીં

કૃપાવર્ષ મહોત્સવ નિમિત્તે યોજાયેલ કાર્યક્રમો

બાપાશ્રી ખૂબ જ હેતવાળા તથા સંતોની સેવામાં હરઘઠી તત્પર એવા પ.ભ. ગોવિંદભાઈના નૂતન મકાનના વાસ્તુ પૂજન નિમિત્તે બ્રહ્મયજ્ઞનું આયોજન છતેરીધામે ઉજવાનાર કૃપાવર્ષ મહોત્સવ અંતર્ભાગ કરેલ હતું.

આ બ્રહ્મયજ્ઞમાં પ.ભ. ગોવિંદભાઈના ખાસ આગ્રહથી છતેરીધામથી વયોવૃદ્ધ ૧૦૧ વર્ષના સ.ગુ.દેવમસાદદાસજી ખાસ રજી થઈને પદ્ધાર્યા હતા. તદ્દુપરાંત મૂળીના કૃપાવર્ષ મહોત્સવના અધ્યક્ષશ્રી સ.ગુ.સ્વયં પ્રકાશદાસજી તથા વિશ્વપ્રકાશદાસજી, જોરાવરનગરથી સ.ગુ. પુરુષોત્તમયરણદાસજી, ચૈતન્યમુનિદાસજી તથા સેવાવત્સલદાસજી, છતેરીધામથી ધનશ્યામસ્વરૂપદાસજી તથા અન્ય સંતો પદ્ધાર્યા હતા અને પ.ભ. ગોવિંદભાઈ તથા તેમના કુંટુંબને આશીર્વાદ આપ્યા હતા.

હુરિભક્તો પણ અનેક સ્થાનોએથી પદ્ધાર્યા હતા.

કૃપાવર્ષ મહોત્સવ નિમિત્તે ૧૦૦ કે તેથી વધારે કલાક કરેલ ધૂનની ચાદી

રામપુરા ૧૦૦, જરવલા ૩૦૦, ભરાડા ૧૬૦૦, કુંતલપુર ૧૦૦, ઉભડા ૧૦૦, નવરંગપુરા ૧૦૦, લીંબલી ૧૦૦, ટુવા ૧૦૦, દેદાદરા ૧૦૦, વાડલા ૧૦૦, આદલસર ૧૦૦, ભેચડા ૧૦૦, માંડલ ૧૦૦, માનસર ૧૦૦, ધોળી ૮૨૦, રતનપર ૧૦૦, ગુંદીયાળા ૧૦૦, ઘાંટીલા ૧૦૦, હળવદ ૫૦૦, અમદાવાદ મહિલા મંડળ ૧૦૦, મોટા ગોરેયા ૧૦૦, ભડીયાદ ૧૦૦, નારીયાણા ૧૦૦, લુણસર ૧૦૦, લટડા ૨૦૦, સોખડા ૧૦૦, સુરેન્દ્રનગર ૮૦ ફુટ રોડ ૪૬૦, નવાગઢ ૧૦૦, રામપુરા ૪૦૦ દેવદાસભાઈયાળા મંદિરની બાપાવાળું.

બાપાશ્રીએ કૃપા કરી વાત કરી જે

* સરસપુરના માણશંકરભાઈ પૂર્ણયું જે, “ગપીને વેર ગપી આવ્યા, કહો ગપીજી, બાર હાથનું ચીભું ને તેર હાથનું બી” તે શું સમજવું?

બાપાશ્રી બોલ્યા જે, ચીભું તે માયા જાણવી અને બી તે જીવ જાણવો. જીવ જ્યારે માયાના બંધનથી છૂટે ત્યારે માયાથી મોટો થાય એમ સમજવું.

હળવણના ન્રિભોવનભાઈએ પૂર્ણયું જે, “કીડીભાઈ ચાલ્યાં સાસરે, નવ માણ કાજળ સાઈ; હાથી લિયા ગોદમે, ઉંટ લિયા લટકાઈ” એ સાખીનો અર્થ શો હશે?

ત્યારે બાપાશ્રી બોલ્યા જે, કીરી તે જીવ જાણવો, સાસરું તે શ્રીજીમહારાજનું ધામ જાણવું, આંજણ તે નવ આવરણ જાણવાં, તે આવરણ ટળી જાય તે આંખમાં આંજુ લીધાં; આગળ ચાલ્યો તે ઉંટને ડેકાણો બ્રહ્મકોટી છે અને હાથીને ડેકાણો અખરકોટી છે, તેમને પોતાની સાથે શ્રીજીમહારાજ પાસે લઈ જાય એવો સમજ્ય થાય છે.

સભામાં અમદાવાદના શેડ બળદેવભાઈએ પૂર્ણયું જે, “અંતે યા મતિ સા ગતિ” એ શ્રુતિનો શો અર્થ સમજવો?

ત્યારે બાપાશ્રી બોલ્યા જે, ભગવાનના ભક્તને સદા અંત અવસ્થા જેવું સમજવું. કેમ જે, દેહનો નિરધાર નથી. આ ક્ષણા આ ઘીરીમાં જરૂર મર્યાદનું છે. જેમ ખગામાં દાણાનો ઠગલો પ્રાણો હોય ને ચારેકોર્થી વરસાદ ચીફીને ધુઘવતો આવે તો દાણા ઠંકવાની ઉતાવળ થાય તેમ અંત અવસ્થા સદા સમજાય ત્યારે પૂરું કરવાની આતુરતા થાય. સાધનિકને મોટાને વચન આપ્યું હોય ને તેને કદાપિ માયાના ગુણા અંતરાય કરતા હોય તો પણ તેને કેફ રહે. જેમ બાપે ઢીકરાને કહું હોય જે આ ડેકાણો દ્રવ્ય દાટેલું છે તો તેનો કેફ છોકરાને રહે છે જે મારું દ્રવ્ય દાટેલું છે; તેમ જેને મોટા મુક્ત મળ્યા હોય તેને કેફ રહે જે મારું કામ કરશે જ, તો એને સર્વે કામ પૂરાં થઈ જ રહ્યાં છે. જેને મોટા મહિયા નથી તેને કામ, કોધ, માન, સ્વાદ એ આદિકનો ભાર ધારો જ રહે, તેથી એનું અંતે અધૂરું રહે. માટે કલ્યાણકારી સંતને એટલે મુક્તને જાણવા; અને કામ, કોધ આદિકના અંકૂર ઊઠા દેવા નહિ. તેને ટાળવાનો આદર રાખવો તો મોટા સહિય કરીને ટાળી નાખો.

“નરનારાયણ હિંય મૂર્તિ સંતનકો વિશ્રાબ્મ”

પુરુષાકાર શ્રીજીમહારાજ હિંય મૂર્તિ છે અને સંત જે મુક્ત તેમને મૂર્તિમાં રાખી સુખ આપનારા એવા મહારાજ છે. (નરનારાયણને ડેકાણો શ્રીજીમહારાજને જાણવા.)

“મુજ વિના જાણજો રે બીજા માયિક સૌ આકાર.”

ભગવાન જે શ્રીજીમહારાજની મૂર્તિ વિના બીજા માયિક આકાર છે, એટલે પુરુષોત્તમ ભગવાન અને તેમના મુક્ત એ બે વિના સર્વે માયિક આકાર છે. સુખમાત્ર મહારાજની મૂર્તિમાં છે. જીવ માયિક પદાર્થમાં જીવાં નાખે અને ઔદ્યર્થ આદિકમાં જીવાં નાખે, એ નિશ્ચયમાં કસર છે. કીર્તનની પંક્તિમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે જે પરિપક્વ નિશ્ચય થચો હોય તો કોઈની ખાડમાં ન પડે, મૂર્તિમાં ખેંચાઈ જાય.

“પતિત્રતાનો ધર્મ અયળ કરી પાળજો.” એટલે શ્રીજીમહારાજની જેટલી આજ્ઞા છે એટલી પાળે તો પતિત્રતા કહેવાય. વર્તમાન ધારી શ્રીહરિ સાથે સગપણ કર્યું. હવે આજ્ઞા યથાર્થ પળે તો હરિ સાથે હૃથેવાળો તીંધો કહેવાય. પાણ ગમે તેમ વરતે તો કયાં પતિત્રતાપણું રહ્યું? યથાર્થ વર્તમાનધારીના પ્રારબ્ધ શ્રીજીમહારાજ છે. જેમ છોકરાનું પ્રારબ્ધ તેનાં મા-બાપ, તેમ શ્રીજીમહારાજ આપણા પ્રારબ્ધ છે. છોકરાને અંગ્રી જળાદિકથી તેનાં માબાપ જાળવે છે તેમ શ્રીજીમહારાજ કણ, કર્મ, માયાથી જાળવે છે. દંડ દેવો હોય તો શ્રીજીમહારાજ પોતે દે. માટે એ જ આપણાં પ્રારબ્ધ છે. આપણો શા સારુ બીજું પ્રારબ્ધ કહીએ?

શ્રીજીમહારાજ અરેરા ગામમાં પદ્ધાર્યા હતા ત્યાંથી ગલુજુને કહાવી મોકદ્યું જે ખાવા બેઠા હોય તો પજું મૂકીને ધન, ધાન્ય, માણસ, પશુ સર્વસ્વ લઈને અહીં આવો. તે સાંભળીને પોતાના માતુશ્રી માંદાં હતાં તેમને મૂકીને બીજું બધું લઈને રાત્રિએ ગયા. એવા વચનમાં રહેતા હતા. ગલુજુને ઘેર એ જ રાત્રિએ શત્રુ આવીને સર્વસ્વ લૂંટી જવાના હતા અને ગલુજુને તથા તેમના મનુષ્યોને મારી નાભવાના હતા. એટલા સારુ શ્રીજીમહારાજે મંગાવ્યું હતું. શત્રુઓ રાત્રે ગલુજુને ઘેર આવીને પાછા ગયા અને સવારમાં શ્રીજીમહારાજે ગલુજુને સર્વસ્વ પાછું આપીને રૂસર મોકદ્યા. એવી રીતે મહિરાજે પોતાના દંડ નિશ્ચયવાળા ને વિશ્વાસુ ભક્તની રક્ષા કરી.

કુશણકુંવરભાઈએ શું કર્યું હશે? તે કૃપા કરીને કહો. ત્યારે બાપાશ્રી બોલ્યા જે, કુશણકુંવરભાઈએ શ્રીજીમહારાજને પોતાના ઘેર ધર્મપુર તેડાવીને રાજ્ય આપવા માંડ્યું અને શ્રીજીમહારાજની મૂર્તિને નખથી શિખા પર્યત સમગ્ર અંગ નીરખીને અંતરમાં ઉતારી લીધી અને મૂર્તિ ભૂલી જવાય તેની બીકે કરીને દેહની કિયા જે નાવું-ધોવું, ખાવું-પીવું તેનો ત્યાગ કરીને મૂર્તિ ધારી રાખી ને પંદર દિવસે દેહ પડી ગયો પણ મૂર્તિ મૂકી નહિ એવાં હતાં.

શ્રી પુરુષોત્તમ લીલાગૃહ સુખસામાજ

પૂર્વધારો

સર્વોપરિ સમર્थ પ્રભુ, સર્વે સુખતણા દાતાર; અનંત કોટી મુક્તને, અક્ષરતણા આધાર. ૧
કરે ચરિત્ર વનમાં વળી, સુંદર શ્રી ઘનશ્યામ; સ્તુતિ બાળકે બહુ કરી, ત્યારે બોલ્યા પૂરણ કામ. ૨
ચોપાઈ

મને જાણતો હો ભગવાન, ત્યારે કહું તે કર નિદાન; સિંહ સામો ઉભો સ્થિર થઈ, તેને અડાડી આંગળી જઈ. ૩
ત્યારે બીતો બીતો જઈ પાસ, અડાડી આંગળી વળ્યો દાસ; વળી ફેર કહે મહારાજ, એમ ન માનીએ અમે આજ. ૪
એના મુખમાં દઈને હૃથ, આવ્ય કહે હેતે કૃપાનાથ; કહે બાળક મને મહારાજ, એ તો ખાઈ જાય નકી આજ. ૫
હરિ કહે જા મારે વચને, સિંહ નહિ મારે ભાઈ તને; ત્યારે તેહ બીતો જઈ, આવ્યો છે મુખમાં હૃથ દઈ. ૬
ફરીવાર કહે તેને હરિ, ધોંચી આવ આંખમાં આંગળી; કહે બાળક હે હરિસાય, એતો મારા થકી કેમ થાય. ૭
આંખમાં આંગળી જો હું મારું, હું તો જીવાને શિદ ધારુલ; એતો જરૂર મારીજ નાખે, એમ એ સુત હરિને દાખે. ૮
ત્યારે શ્રી હરિ કહે છે હસી, બાળ બીક રાખીશ માં કશી; વચને અડી આવ્યો બે વાર, તેમાં દુઃખ ન થયું લગાર. ૯
તેમ મારે કહે નહિ કરે, એમ કહી કર મૂક્યો બરે; સિંહ નહિ મારે તુને જરી, મારી વાત તું માનજે ખરી. ૧૦
ત્યારે બાળક આણી વિશ્વાસ, ગયો ઉલેલા સિંહની પાસ; જઈ આંખમાં આંગળી મારી, મરવાની તે બીક વીસારી. ૧૧
શ્રી હરિતણો વચને કરી, સિંહ બોલ્યો નહિ જાણો જરી; એવી પરીક્ષા તેહની લીધી, બાળકે તે સર્વે પૂરી કીધી. ૧૨
પછી રાજુ થઈ કહે હરિ, તારી ધીરજ તો રહી ખરી; ત્યારે તે બાળ બોલ્યો છે એમ, તમારે વચને જીવ્યો તેમ. ૧૩
તમે છોજુ પ્રભુ સુખકાર, એમ જાણું છું હું નિરધાર; સિંહને સમાધિ થઈ ખરી, માટે ભગવાન હો સર્વોપરિ. ૧૪
ત્યારે કહે છે શ્રીજીમહારાજ, તે જાણ્યા પ્રભુ અમને આજ; માટે એમે કહીએ રૂરી પેર, જા તું પાછો હવે તારે વેર. ૧૫
તારી મા બહેનને રાજુ કરી, આવજે પશ્ચિમ દેશ ફરી; હું પણ જઈશ પશ્ચિમ દેશ, એમ બોલ્યા શ્રી વર્ણી દીનેશ. ૧૬
ત્યારે બાળ કહે બહુ સારું, નાથ કરીશ ગમતું તમારું; પણ પૂછે મને મારી માત, તેને ઉત્તર શું દઉ તાત. ૧૭
ત્યારે કહે છે શ્રીહરિ વાત, તારી માતાને તું કહેજે ભાત; હું બાવાને તેડીને આવીશ, માતા તું ચિંતા નવ રાખીશ. ૧૮
એ બાવાને રાખજે સંભારી, પળ મેલીશ મા તું વિસારી; એમ તારી માતાને તું કહેજે, વચન એહ મારું માની લેજે. ૧૯
ગયો બાળક પાછો તે વારે, દેખી પૂછ્યું તેની માએ ત્યારે; બાવો કયાં છે એ દેખાતો નથી, ત્યારે બાળકે કહું હેતથી. ૨૦
માત એ બાવાને તમે બહુ, સંભારજો અંતરમાં કહુ; ડોશી કહે હે ડાયા દીકરા, તેને તો ભૂલતી નથી જરા. ૨૧
પણ તું એ બાવાને જરૂર, તેડી લાવને મારી હજુર; તેડ્યા વિના જો આવીશ ભાઈ, તેને નહિ રાખું ઘરમાંઈ. ૨૨
ત્યારે છોકરો કહે છે માત, તેડી લાવીશ હું સાક્ષાત; પણ બાવો કેટલે દિવસે, શું જાણું ક્યારે મને મળશે. ૨૩
ત્યારે ડોશી કહે સુરા વાત, જ્યાં મળે ત્યાંથી લાવજે ભાત; કહે બાળક હું તેરી આવું, પણ વાટમાં મારે શું ખાવું. ૨૪
ત્યારે સુખડી તે કરી આલી, લે બેટા હવે જાજે તું ચાલી; વળી કહે બાળ માને એમ, ટીમાણ થઈ રહે કરું કેમ. ૨૫
ત્યારે માતા બોલી હેતે જાજે, ગામ આવે ત્યાં જઈ માણી ખાજે; કરજે બાવાની પુછાતે જઈ, બિક્ષા સહેજે મળે તેહ ખાઈ. ૨૬
એહ બાવાના પ્રતાપ થકી, તને દુઃખ નહિ આવે નક્કી; એવી રીતે માયે કહું જ્યારે, વેરથી ચાલ્યો બાળક ત્યારે. ૨૭
પશ્ચિમ દિશાતણી વાટ લઈ, ગામોગામ ફરે શોધે જઈ; એમ કરતાં વર્ષ વીત્યાં બાર, જરૂર કયાંઈ ન પ્રાણાધાર. ૨૮ (કમશા)

શ્રીકૃષ્ણજી રહુરાયી

શિ. શલો. ૧૦૮ મો

અને તે ઈશ્વર તે કથા, તો પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ એવા જે શ્રીકૃષ્ણભગવાન તે ઈશ્વર છે. અને તે શ્રીકૃષ્ણ જે તે આપણા ઈશ્વરે છે, ને ઉપાસના કરવા ચોગ્ય છે અને સર્વ અવતારના કારણ છે.

ઈશ્વર કથા જાણવા?

પ્રશ્ન:- શાસ્ત્રમાં પ્રધાનપુરુષ, વૈરાજપુરુષ આદિ અનંતકોટી ઈશ્વર કથા છે, પણ આવા તેજ પ્રતાપવાળા સર્વના પ્રકાશક ઈશ્વર કથા જાણવા? તેનો ઉત્તર એ છે કે, વચનામૃત, સત્સંગિજીવન, સત્સંગિભૂષણ આદિ, શ્રીજીએ રચેલ-રચાવેલ શાસ્ત્રમાં, જેમને પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ એવા શ્રીકૃષ્ણભગવાન કથા છે, તેમને જ આ સ્થળે ઈશ્વર કહેલા છે.

‘પરબ્રહ્મ’નો અર્થ

મૂળશલોકમાં - ‘પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ એવા જે શ્રીકૃષ્ણભગવાન તે ઈશ્વર છે.’ એમ કહું. હવે ‘પરંబ્રહ્મ’ એટલે શું? તો, ‘બ્રહ્મ = બૃહતે = અપારમહિમતવાત્તર્વેભ્યોડિધિક ભવતીતિ બ્રહ્મ’।

સર્વથી મોટું હોય તેને બ્રહ્મ કહેવાય છે ને ‘પરં’વિશેખણ જે છે, એ ત્રિપુરી બ્રહ્મની વ્યાવૃત્તિને અર્થે છે. તે ત્રિપુરી બ્રહ્મનું નિરૂપણ આ પ્રમાણે છે:-

મહાપુરુષરૂપ બ્રહ્મ

શ્રીહરિ, સ.જી.પ્ર.૪, અ. ૬૮માં કહેછે:-

અનંતકોટી બ્રહ્માંની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ ને પ્રલયના કર્તા મહાપુરુષ છે, તેને જીવ, નર, અક્ષર ને બ્રહ્મ નામે કહે છે. આમાં મહાપુરુષને બ્રહ્મ કથા છે.

મૂર્તિમાન અક્ષરરૂપ બ્રહ્મ

હવે મહાપુરુષબ્રહ્મથી પર મૂર્તિમાન અક્ષરને પણ સ.જી.પ્ર. ૧, અ.૫૧ માં બ્રહ્મ કહેલા છે:-

સત્ય, જ્ઞાન ને “અનંત એટલે પોતાના કાર્યમાં મોટા, ને ‘પૂર્ણ’ અર્થાત્ પોતાના કાર્યમાં જ વ્યાપકશક્તિને રહેલા, ને અખંડ-આવા મૂર્તિમાન અક્ષર છે. અને પોતાના તેજરૂપે અમૂર્ત છે ને શ્રીજીમહારાજના તેજરૂપ અક્ષરબ્રહ્મને રહેવાનું ધામ છે, માટે મૂર્તિમાન અક્ષરબ્રહ્મ છે. ગઢા પ્રથમ પ્ર.ના દુઃખમાં વચનામૃતમાં આ અક્ષરને ‘અક્ષરધામ’ નામે કહું છે. અને ગઢા પ્રથમ પ્ર.ના દુઃખમાં વચનામૃતમાં આ અક્ષરને પાંચ ભેદમાં ગણ્યા છે; આ અક્ષરને સાકાર અક્ષરબ્રહ્મ જાણવા.

તેજરૂપ અક્ષરબ્રહ્મ

આ સાકાર અક્ષરબ્રહ્મથી પર, ત્રીજું અક્ષરબ્રહ્મ શ્રીજીમહારાજના તેજના સમૂહરૂપ છે. તે ‘બ્રહ્મ’ ને ગઢા મધ્ય પ્રકારણના ૩૦માં ‘શુદ્ધ ચૈતન્યબ્રહ્મ’ નામે કહું છે. અને હરિવાક્યસુધાસિંધુ તા. ૧૨૭માં આ બ્રહ્મને શ્રીહરિએ પોતાના અંગનો પ્રકાશ કહ્યો છે. શું તો -

સત્ત ચિત્ત ને આનંદરૂપ ને નિર્ગુણ એવું જે અક્ષરબ્રહ્મ છે, તે તો આ શ્રીસ્વામિનારાયણ ભગવાનના અંગનો પ્રકાશ છે-તેને જ ધામ એ પ્રકારે કહેવાય છે. આ તેજના સમૂહરૂપ બ્રહ્મના પણ શ્રીજીમહારાજ કારણ, આધાર ને શરીરી છે - માટે પરબ્રહ્મ કહેવાય છે. તથા જે સ્વરૂપ, રૂપ, ગુરૌશ્વર્યાદિ વડે બ્રહ્મથી અધિક હોય તેપણ પરબ્રહ્મ કહેવાય. આવી રીતે ત્રિપુરીબ્રહ્મના કારણ પરબ્રહ્મ એવા શ્રીજીમહારાજ છે.

પુરુષોત્તમ, શ્રીકૃષ્ણ ને ભગવાન - એ ત્રણ સંબંધનો હેતુ

આપણે પરબ્રહ્મનો અર્થ કર્યો. હવે મૂળશલોકમાં ‘પુરુષોત્તમ એવા શ્રીકૃષ્ણભગવાન’ કથા તે કેમ સમજવું? તો શ્રીજીમહારાજ સર્વે મુક્ત તથા નિત્યમુક્તના સ્વામી, સુભદ્રાતા ને નિયંતા છે માટે પોતાને ‘પુરુષોત્તમ’ કહેલા છે. અને શ્રીહરિની મૂર્તિ સદા આનંદધનસ્વરૂપ છે ને અનન્ય ભક્તને પોતાની મૂર્તિમાં આકર્ષણ કરે છે; વળી ‘શ્રી’ કહેતાં મુક્તને આનંદદાયી એવી શોભાએ યુક્ત છે માટે તેમને ‘શ્રીકૃષ્ણ’ કહેવાય છે. અને ‘ભગ’ જે ભગવાનનાં અનંત ઐશ્વર્યને દિવ્યગુણ તેણો યુક્ત હોવું, તે ‘ભગવાન’ પણાનું લક્ષણ છે.

કથા કૃષ્ણ જાણવા?

‘નન્વેંભૂતાનુભાવ: કોડસૌ કૃષ્ણ: ?’ અહીં એવી શંકા થાય કે, શિક્ષાપત્રીના આ ૧૦૮માં શલોકમાં ‘શ્રીકૃષ્ણભગવાન’ કથા, તે ગોલોકધામના નિવાસી, રાધિકા-લક્ષ્મીજીના પદ્તિ ને દેવકી-વસુદેવને ઘેર પ્રકટ થયા હતા અને જેમને વ્યાસજીએ ગોતા, તેમ જ શ્રીમદ્ભાગવતમાં પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ આદિ નામે વર્ણિત્યા છે, એવા જે અવતારસ્વરૂપ શ્રીકૃષ્ણભગવાન છે તેમને જાણવા? કે ગોલોકધામથી પર અક્ષરધામના નિવાસી તથા પરમ-એકાંતિક-અનાદિમુક્તના સ્વામી અને ભક્તિદેવી ને ધર્મદેવને ઘેર પ્રકટ થયા છે; તેમ જ વાસુદેવાનંદવર્ણી તથા શતાનંદમુનિ આદિ અનાદિમુક્તોએ સત્સંગિભૂષણ, સત્સંગિજીવન આદિ શાસ્ત્રમાં જેમને પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ આદિ નામે કરીને કથા છે, એવા અનાદિ શ્રીકૃષ્ણનામક સર્વ અવતારના અવતારી શ્રી સ્વામિનારાયણને જાણવા?

આ શંકાના સમાધાનનો ઉત્તર શ્રીસહજાનંદસ્વામી પોતે જ આપે છે : ‘શિક્ષાપત્રી આદિ શાખમાં જે મને શ્રીકૃષ્ણભગવાન કહ્યા છે તે સહજાનંદસ્વામી હું જ છું.’ -આમ પોતાના સર્વે આશ્રિતને પોતાના પ્રકટ સ્વરૂપનો સર્વોપરી ભગવાનપણાનો નિશ્ચય કરાવવાને અર્થે, પોતે જ પોતાને ત્રણ વિશેષણ આપીને સમજાવે છે:-

‘ચ’ કહેતાં જે. ‘ન: = અસ્માભિ’ એટલે આપણા. ‘ઉપાસ્ય: સર્વાર્થિવિકારણ ચ.’ સ શ્રીકૃષ્ણ જ્ઞેય: ૧

‘તે શ્રીકૃષ્ણ આપણા ઈષ્ટદેવ છે ને ઉપાસના કરવા યોગ્ય છે.’ આવી રીતે શ્રીસહજાનંદસ્વામી પોતે ભક્તપણે જે બોલ્યા છે, એ તો અનેક જીવના સમાસને અર્થે છે; પણ શ્રીહરિનો રહુસ્ય અભિપ્રાય એવો છે કે, ‘ન:’ ઇંદ્રી વિભક્તિ કર્તામાં છે માટે ‘ન: = અસ્માભિ = મભક્રિદ્ધિ’ શ્રીઅયોધ્યાપ્રસાદછુ, શ્રીરધુવીરછુ, મુક્તાનંદ, મુંદુક્યાનંદ તથા મયારામ ભજુ આદિ સર્વે મારા આશ્રિત તમોઓ; ‘ઉપાસ્ય:’ એટલે ઉપાસના કરવા યોગ્ય ને ઈષ્ટદેવપણે માનેલો; અને ‘સર્વાર્થિવિકારણમુ’ અર્થાતું રામકૃષ્ણ આદિ સર્વે અવતારનો કરાણ એવો પ્રત્યક્ષ પૂર્ણ પુરુષોત્તમ શ્રીસ્વામિનારાયણ હું જ છું, તે મને જ સંપ્રદાયના શાખમાં ‘અનાદિ શ્રીકૃષ્ણા’ નામે કહેલ છે.

એ જ હેતુથી તમોએ દ્યેયસ્વરૂપ, ગ્રામ-પ્રાપક તેમ જ સ્વરૂપના આનંદનો દાતા, એવો પોતાનો ઈષ્ટદેવ મને માન્યો છે. મારા આશ્રિત તમે સર્વે આમ સમજુને મારી ભક્તિ ઉપાસનાં કરો છો ને કરશો. આવો શ્રીસહજાનંદસ્વામીનો રહુસ્ય અભિપ્રાય છે. તે સ.ભૂ. અંશ ર, અ. ૫૮ માં સ્વયં શ્રીહરિજીએ કહ્યું છે:-

સુષ્ટિકાર્યમાં સર્વના કારણ અક્ષરબ્રહ્મ છે તેનો પણ કારણ, અને માયા તથા ઐશ્વર્યના રાગરૂપ જે અંધારું તેનો લય કરીને, મારા જ્ઞાનરૂપ પ્રકાશના પ્રકાશક એવા જે અનાદિમુક્ત, તેમનો પણ પ્રકાશક એવો સ્વામિનારાયણ ભગવાન-એ જ હું (અનાદિ) શ્રીકૃષ્ણભગવાન હું. વળી એ જ અંશના ૬૪ માં અધ્યાયમાં શ્રીહરિ કહે છે:-

શ્રીસ્વામિનારાયણ ભગવાન જે હું, તે દિવ્યસ્વરૂપ ને મૂર્તિમાન હું. સદાય મારા બ્રહ્મપુરુધામને વિષે નિવાસ કરીને રહ્યો છું. અનંતકોટી મુક્ત મારી સેવામાં રહ્યા છે ને મારાં અપરિમિત ઐશ્વર્ય છે, એથી જ સર્વે મુક્તને મારાં દર્શન, સન્મુખ ને સમીપે જ આપું હું. અને અનંતકોટી બ્રહ્માંડમાં પણ મારા ભક્તને દર્શન દઉં છું.

સ.ભૂ. અંશ ૩, અ. ૫૦ માં પણ શ્રીહરિજીએ કહ્યું છે:-

જ્ઞાત્માઓનો પણ આત્મા, ચેતનોનો પણ ચેતન, જ્ઞાનીઓનો જ્ઞાતા, નિય, અવ્યય, અનાદિ જ્ઞાનવાન, ‘જ્વ,

ઈશ્ર અને માયા’નો નિયંતા, ગુણોનો ક્ષોભ કરનાર, કાળનો પણ કાળ, સ્વરૂપમાં કિડા કરતો, મનુષ્યાદૃતિ એવો હું પરબ્રહ્મ તે તમારી સમીપે જ રહ્યો છે.

વળી એ જ અંશના ૧ ઉમાં અધ્યાયમાં શ્રીહરિ કહે છે: જે નારાયણની આજ્ઞાથી સૂર્યચંદ્ર ઉદ્ય-અસ્તને પામે છે; ઈંડ વરસાદ વરસાવે છે; જેમની ઈંદ્રજાથી સ્વર્ગાદિ લોક તથા તારામંડળ અંતરીક્ષમાં રહ્યા છે - ઈન્દ્રાદિ વાક્યોવે ભગવાનભિમા કહીને પણી, શ્રીહરિ પોતે જ પોતાનું સ્વરૂપ સમજાવે છે:-

તે જ ભગવાન અત્યારે નારાકૃતિથક પ્રત્યક્ષ મને મળ્યા છે. અને પૂર્વે જે જે આશ્રયો થયાં તે બધાં આ નારાકૃતિ પ્રત્યક્ષ શ્રીસ્વામિનારાયણ ભગવાનનાં જ કરેલાં છે તથા અત્યારે પણ આ જ ભગવાન તે તે આશ્રયોને કરે છે અને આગળ પણ આ જ પ્રત્યક્ષ ભગવાન આશ્રયોજને કરશે. આવી રીતનું જે નારાયણસંબંધી જ્ઞાન તે ઉત્તમ માનેલું છે; અર્થાતું પૂર્વ અવતારોએ જે જે આશર્ય બતાવ્યાં છે ને ભાવિ અવતારો જે જે આશર્ય બતાવશે તે સર્વેમાં મારી સત્તા રહેલી છે.

તેમ જ હરિવાકયસુધાસિંહુ તરંગ ૨ ર ૭માં કહ્યું છે:-

હું સ્વામિનારાયણ ભગવાન જ અનંતકોટી બ્રહ્માંડની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ ને પ્રલયનો કર્તા હું; મારા વિના બીજો કોઈ ભગવાન કોઈ કાળમાં છે જ નહિં; હું એક જ સર્વોપરી ભગવાન હું.

શ્રીકૃષ્ણાદિ સર્વ નામ શ્રીજીમહારાજનાં છે.

હરિદિવિજય ગ્રંથના ઉદ્ધારણ ૪૮ માં સદ્. નિત્યાનંદસ્વામી શ્રીહરિની પ્રાર્થના કરતાં આ પ્રમાણે કહે છે:-

હે ધર્માન્તમજ ! હે શ્રીહરિ ! હે નારાયણ ! હે વાસુદેવ ! હે પરમાનંદ ! હે ગ્રાભો ! હે સત્પાતો ! હે માયાધીશ ! હે બૃહુ-પુરુષ ! હે સ્વામિનારાયણ ! તમે અક્ષરાત્મા, અક્ષર, પરમં બ્રહ્મ ને પુરુષોત્તમ છો. મૂર્તિમાન અક્ષરાં પ્રકાશસ્વરૂપે તમે અંતર્યામીરૂપે રહ્યા છો માટે અક્ષરાત્મા; ને ‘અક્ષર’ કહેતાં, અચ્યુત અને ‘પરમં બ્રહ્મ’ એટલે પુરુષરૂપ બ્રહ્મ, મૂર્તિમાન અક્ષરબ્રહ્મ ને સ્વતેજઃપુંજબ્રહ્મ - આ ત્રણ બ્રહ્મથી પર છે. માટે પરમં બ્રહ્મ એવા અનાદિ શ્રીકૃષ્ણામંક આદિપુરુષ ભગવાન છે, તે તમે હરિકૃષ્ણા નામે તથા શ્રીસ્વામિનારાયણ નામે પ્રત્યક્ષ પુરુષોત્તમ છો.

અનાદિ કૃષ્ણાનિરૂપણ

વળી શ્રીજીમહારાજ અનાદિમુક્ત પોતે જ છે એમ, સિદ્ધમુક્ત શતાનંદમુનિ શિક્ષાપત્રીના આ ૧૦૮ માં શ્લોકની સ્વરચિત ‘અર્થદીપિકા ટીકા’માં જગ્યાવે છે:-

ક્ષર જે માયા ને માયાનું કાર્ય, અને અક્ષર જે મૂર્તિમાન અક્ષરબ્રહ્મ, જેને પાંચ બેદમાં અક્ષરબ્રહ્મ કહ્યા છે તે, અને ‘ક્ષર-અક્ષરથદી’ પર એટલે સ્વતેજઃપુંજરૂપ અક્ષરધ્યામને વિષે; ‘ચ’ જે

અનાદિ શ્રીકૃષ્ણાભગવાન રહ્યા છે, એ જ પોતે અતિ કૃપા કરીને પૃથ્વીને વિષે, ભક્તિ-ધર્મથકી શ્રીસ્વામિનારાયણ નામે પ્રકટ થયા છે. પોતાના નરનાટકને શોભાશાળી કરવા, અજાજનને મોહું ઉપજાવવા તથા પોતાનું સ્વરૂપ ગુમ રાખવા રૂપ મનુષ્યલીલાને કરતા થકા, પોતાના આશીતના ગુરુપણાના ધર્મને વિષે તેઓ (હાલ) વર્તે છે. એ હેતુ માટે અનાદિકૃપા પોતે જ છે, તોપણ પોતાને પરોક્ષની માફક કરે છે; પરંતુ સર્વોપરી એવા અનાદિ શ્રીકૃષ્ણથકી શ્રીસહજાનંદસ્વામી ‘અન્ય’ કહેતાં પૃથક્ક નથી; જે કારણપણા માટે રામકૃષ્ણાદિક અવતારના અવતારી સર્વોપરી અનાદિ શ્રીકૃષ્ણાભગવાન છે તે જ પોતે સહજાનંદસ્વામી છે.

સુંદરજ્ઞભાઈએ અક્ષરધામ તથા ગોલોક દીકું

ભૂજના સુંદરજ્ઞભાઈએ સમાધિમાં પ્રથમ તેજનો સમૂહ દીકો અને તેમાં વાણિવિષ શ્રીજલમહારાજને દેખ્યા. પછી ગોલોકધામ દેખ્યું ને તેમાં મોરલીને વગાડતા એવા શ્રીકૃષ્ણને દેખ્યા. તે સ.જી.પ્ર. ૨, અ. ૧ ૮માં કહું છે:-

તે સુંદરજ્ઞભાઈએ સમાધિમાં સર્વથી પર તેજનો સમૂહ, દેખ્યો અને તે તેજઃપુંજરૂપ અક્ષરધામને વિષે, વાણિવિષ એવા આ શ્રીજલમહારાજને દેખ્યા. પછી ગોલોકધામને જોયું. અને ગોલોકમાં અક્ષરબ્રહ્મનું તેજ રહ્યું છે, તેમાં જે રસમંડળ તેને વિષે રહ્યા ને મોરલી બજાવતા એવા શ્રીકૃષ્ણને જોયા.

સુંદરજ્ઞભાઈની સ્તુતિ

હવે સુંદરજ્ઞભાઈ નીચે પ્રમાણે શ્રીહરિની સ્તુતિ કરે છે:-

‘ગો’ જે શ્રીહરિનાં તેજનાં કિરણો તેનો ‘લોક’ કહેતાં સમૂહ જે અક્ષરધામ તેના અધિકાતા; તથા ‘પરેશ’ એટલે મુક્ત ને નિત્યમુક્તના સ્વામી એવા અનાદિ કૃષ્ણામક ભગવાન તમે છો. વળી કાળ-માયાના પ્રેરક, સર્વના નિયમક, મૂર્તિમાન જે અક્ષર તેથકી પર દિવ્યમૂર્તિમાન, સ્વપ્રકાશ ને સર્વના આત્મા એવા પુરુષોત્તમ ભગવાન તમે છો. તે તમે પોતાના પ્રેમી ભક્તના મનોરથ પૂરા કરવા મનુષ્યરૂપે પ્રકટ થયા છો; એ હેતુથી બ્રહ્મચારીનો વેશ ધરી રહ્યા છો તોપણ જેવા ધામમાં છો તેવા જ સર્વે ઔશ્યે યુક્ત છો. આવા ભક્તકદ્યપત્ર વાણિવિશ મારા સ્વામી જે શ્રીસ્વામિનારાયણ ભગવાન, તે તમને હું સદાય વંદન કરું છું.

મુનિકૃત સ્તુતિ વગેરે

મુક્તાનંદાદિ સંતમંડળ, સ.જી.પ્ર. ૩, અ. ૪૨માં શ્રીહરિની સ્તુતિ કરે છે:-

હે ભગવાન ! આ તમારી મૂર્તિ, મનુષ્યોના મૂળ અજ્ઞાનને જીવમાંથી ઉન્મૂલન કરવા તમે આ લોકમાં પ્રકટ કરી છે; તમે મુમુક્ષુ જીવોના આત્મયતિક મોકષ કરવા પ્રકટ થયા છો. હે કમળ સરબા નેત્રવાળા ! તમારે વિષે માયિકગુણાકૃત ત્રણ અવસ્થાઓ નથી અને નિદ્રાએ રહેતિ છો. ત્યાણી સંતની શિક્ષાને અર્થે પરમહંસના ધર્મને ધારણ કરો છો. માયાના તથા ઐશ્વર્યના બંધનથકી જીવોને મુક્ત કરો છો. માયાના વિષે ‘બ્રહ્મસરૂપ’ અર્થાત્ પરબ્રહ્મસરૂપ-રિથ્તિ દેખાય છે. આવા હેતુથી જ તમે સર્વોપરી વર્તો છો અને તમે અમારા ઈષ્ટદેવ શ્રીસ્વામિનારાયણ ભગવાન છો.

વળી મુનિઓ સ્તુતિ કરતાથક શ્રીહરિને કહે છે:-

કોસલદેશામાં પ્રકટ થયા જે દેવશર્મા નામે વિષ, તે પોતાના પરિવારે સહૃત ધન્યભાગ્યશાળી છે, અર્થાત્ અનાદિમુક્ત છે; અને યોચિત એવાં પણ પ્રેમવતી દેવી, તે પણ અતિશય જ ધન્યભાગ્યશાળી છે; કેમ કે એમના થકી સ્વયં શ્રીસ્વામિનારાયણ મહાપ્રભુ તમે પ્રકટ થયા. વળી કણિકાળમાં આ લોકમાં જન્મ પામ્યા એવા તમારા સંત અમે પણ ધન્યભાગ્યશાળી છીએ; કેમ કે તમારા ચરણકમળનાં દર્શન થાય છે. અક્ષરધામના અધિપતિ સકલૈશર્યસંપત્ત એવા શ્રીહરિ તમે, કેવળ કૃપા કરીને, મનુષ્યરૂપે પ્રકટ થઈ, વાણિવિશને ધરી રહ્યા છો એવા તમને અમે વાર્ણવાર નમસ્કાર કરીએ છીએ.

વળી જેતલપુરમાં મહોલ ઉપર તેજનો ગોળો દેખાયો તે શું હતું? તેના ઉત્તરમાં શ્રીહરિ, હરિકૃષ્ણલીલામૃતના અ.પદમાં કહે છે:-

ધમદિવના પુત્ર શ્રીસ્વામિનારાયણ ભગવાન તેમના પ્રત્યે બોલ્યા : બ્રહ્મા, વિષણુ ને મહેશાદિ મુખ્ય દેવતાઓ, અહીં નિત્ય અમારાં તેમ જ સર્વે મુનિઓનાં સંતોનાં દર્શન કરવા આવે છે; તથા દિગ્ભાળો, તેત્રીસ કરેડ દેવો, ગંધર્વો, સિદ્ધો તથા દેવોના અનુચરો, તે સર્વે અદ્યશરૂપે આ સભામાં નિરંતર આવે છે. માટે ગઈ કાલે અમારી ઈરણાએ કરીને જે તેજનો ગોળો દેખાયો હતો, તે આ બ્રહ્માંની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ અને પ્રલય કરનારા મુખ્ય બ્રહ્મા, વિષણુ ને મહેશ હતા એમ તમે જાણો.

સર્વ અવતારનું કારણપણું

અનાદિ શ્રીકૃષ્ણાભગવાન તે ‘સર્વાવિર્ભાવિકારણમ’ સર્વ અવતારના કારણ છે. તે સ.ભૂ.અ. ૫, અ. ૧ ૪માં મુક્તાનંદાદિ મુનિઓએ શ્રીહરિની સ્તુતિ કરતાં કહું છે:-

મત્સ્ય, કર્ણ, વરાહ, નૃસિંહ, રામચંદ્ર, પરશુરામ, બળરામ, વામન, સત્યવતી પુત્ર વ્યાસ, કપિલ, શ્રીકૃષ્ણ, બુદ્ધ, પૃથુ, પવિત્ર કીર્તિવાળા કલિક, દસ્તાવેચ, ઋખભદેવ અને બીજા પણ

અગણિત તમારો અવતારો, તમારી આ મૂર્તિમાંથી જ પ્રાહુર્ભાવ પામે છે અને પાણ આ મૂર્તિમાં જ લીન થાય છે. તે હેતુ માટે હે સર્વનિયંતા પ્રભો! તમારી આ મૂર્તિને, અબકતોને અતિ પ્રિય તથા રામ-કૃષ્ણાદિક અવતારોની કારણભૂત જાડી તમને અમે સર્વ પાપહર પુરુષોત્તમ કહીએ છીએ.

વળી સ.ભૂ. અંશ ઉ, અ. ૪૬માં સનકાદિકો શ્રીહરિની સ્તુતિ કરે છે:-

હુ પ્રભો ! અમે તો એટલું જ જાણીએ છીએ કે, લક્ષ્મીપતિ ભગવાનના અવતારો કેટલાક થઈ ગયા અને થશે તથા વર્તમાનકણે છે, તે સર્વ અવતારોના ધારણા કરનાર તમે છો; તથા હુ અથય ! પ્રકૃતિ જે મહામાયા, તેથી પર ગોલોક, શેતદ્વીપ, સૂર્યસમાન અવ્યાકૃત, વૈકુંઠ, ક્ષીરસાગર, અશ્રિલોક, સૂર્યબિંબ, બદરિકાશ્રમ અને બીજાં ધામોમાં પણ હે શ્રીહરે ! જે શ્રીકૃષ્ણ, નરનારાયણ આદિ મૂર્તિઓ રહેલી છે તે સર્વે મૂર્તિઓના ધર્તા પણ, ‘બ્રહ્મપુર’ જે અક્ષરધામ તેના અધિપતિ સર્વેશ્વર એવા શ્રીસ્વામિનારાયણ ભગવાન તમે એક જ છો; બીજો કોઈ નથી; અર્થાત્ તમારી શક્તિદારે તે તે ઐશ્વર્યવિશ અવતારને પૃથ્વીપર ધારણા કરો છો, ને ગોલોકાદિક ધામોમાં તે તે અવતારોને વિષે તમારી જ શક્તિ રહેલી છે.

શ્રીહરિણુનું સર્વેશરપણું

વળી શ્રીજસમકાલીન અનાદિ મુક્ત સદ્. ભૂમાનંદસ્વાપીકૃત ‘શ્રીધનશ્યામ લીલામૃતસાગર’ -ઉત્તરાર્થ તરંગ ટુંમાં, આદિ આચાર્ય શ્રીઅયોદ્યાપ્રસાદજી મહારાજ તથા રામશરણજીના સંવાદમાં પણ, આ વાતાનું જ વિધાન કરેલું છે. શ્રીહરિણુ કહે છે: “સાત ધામના મુક્ત અત્યારે આ પૃથ્વીપર મારી સમીપે રહેલા છે; પરંતુ તેમાંથી મૃત્યુલોક, દેવલોક, વૈકુંઠલોક, બદરિકાશ્રમ, શેતદ્વીપ અને ગોલોક-એ છ ધામોના મુક્તો, મારી મરજી જાણી શકતા નથી; તથા મારી પ્રમાણે વર્તન પણ કરી શકતા નથી. પરંતુ સાતમા જે અક્ષરધામના મુક્ત છે, તે જ મારી મરજી જાણી શકે છે ને તે જ મારી આજી પ્રમાણે વર્તે છે.” એમ કહ્યું છે.

ભાવાર્થ - શ્રીહરિના આ વચનથી બદરિકાશ્રમવાસી નરનારાયણ, શેતદ્વીપપતિ વાસુદેવબ્રહ્મ અને ગોલોકપતિ શ્રીકૃષ્ણ, તે સર્વેથી શ્રીજમહારાજનું પૃથ્વીપણું તથા મહત્પણું જણાય છે; જો એમ ન હોય, ને સર્વ ધામોમાં એક જ તત્ત્વ હોય, તો બદરિકાશ્રમ આદિ ધામોના મુક્તનું તથા અક્ષરધામના મુક્તનું સમપણું હોવું જોઈએ; પરંતુ આ તરંગમાં તો પૃથ્વીપણું વિધાન કરેલું છે. તેમ જ ગઢા અંત્ય પ્રકરણના બીજા વચનામૃતમાં- વૈકુંઠ, ગોલોક, બદરિકાશ્રમ ને શેતદ્વીપની સભાથી ‘આ સત્સંગીની’ એટલે અક્ષરધામના મુક્તની સભા અધિક છે. એમ શ્રીજીએ પોતો

જ સમ ખાઈને કહેલું છે.

વળી શ્રીહરિ સહજાનંદસ્વામી મહાપ્રભુ, નરનારાયણ ભગવાનના પણ કારણ છે, -એમ આદિ આચાર્ય શ્રીરઘ્નવીરજી મહારાજ હરિલીલાકૃપતરુ સ્ક્ર. ૧, અ. ૧ દમાં જણાવે છે:-

બદરિકાશ્રમમાં શ્રીનરનારાયણાદેવ, પોતાનો નિત્યવિદ્ય કરીને પોતાના ઈષ્ટદેવ શ્રીવાસુદેવ ભગવાનનું ધ્યાન કર્યું. તે જ સમયે અક્ષરથી પર અમૃતઅક્ષરપર્યત સવના એક નિયંતા, અવતારી ને અતિશય કરુણાવાળા તે શ્રીહરિકૃપા ભગવાન, મનુષ્યોના જન્મમરણરૂપી સંસારના પાશનો નાશ કરવાના જ એક હેતુથી, નરનારાયણના મનમાં સમાધિમાં પ્રકટ થયા.

વળી આ પ્રસંગનું આગળ વર્ણિન કરતાં એ જ અધ્યાયમાં ગ્રંથકાર લખે છે:-

પછી તે નરનારાયણ જીધિએ, પરાતપર શ્રીહરિને સુંદર આસન ઉપર બેસાડીને, અતિ હૃષથી તેમનાં યથાયોગ્ય સન્માન અને સ્તુતિ કર્યા.

હવે શ્રીહરિ, નરનારાયણ જીધિને આ પ્રકારે કહે છે:-

સમગ્ર અવતારોના કારણ અને સ્વતંત્ર એવા મારા આ અવતારી સ્વરૂપના તમે અવતાર છો, માટે મારા આત્મા સમાન છો અને મને અત્યંત પ્રિય છો. આ હેતુથી તમને નિમિત બનાવી; અર્થાત્ નરનારાયણ પ્રકટ થશે એમ સૌને જણાવી આ ભૂતણમાં પૃથ્વી ઉપર હું જ, ધર્મ અને ભક્તિથકી પ્રાહુર્ભાવ પામીશ.

વળી સદ્. નિત્યાનંદસ્વામી રચિત, શ્રીહરિદિવિજ્ય ગ્રંથના બીજા ઉત્તલાસમાં પણ આ જ વાત છે : શ્રીજમહારાજે નરનારાયણ દેવને દર્શન દઈને કહ્યું કે, પૃથ્વી અધરમના ભારથી પીડાય છે તેથી હું જ પૃથ્વી ઉપર પ્રકટ થઈશ. તે પછી નરનારાયણ દેવને શ્રીજમહારાજે નીચે પ્રમાણે કહ્યું છે:-

મારા ધામાંથી મારા પ્રાહુર્ભાવનો સંભવ નથી; અર્થાત્ મને પ્રકટ થવાનું કોઈને જાણી શકાય તેમ નથી. એ હેતુથી આ બદરિકાશ્રમમાં દુર્વાસાના ‘શાપનું નિમિત કરી’ એટલે, મારે પ્રકટ થવાનો હેતુ ઉત્પન્ન કરી તમારા ઉદેશથી અર્થાત નરનારાયણ પ્રકટ થશે -એમ અન્ય ઉપાસકોને એ વાત જણાવીને, યોગા સમયમાં જ, જે મેં સંકલ્પ કર્યો છે તે હું જ સત્ય કરીશ. અર્થાત્ મારા આશ્રિતને મારું સર્વોપરી જ્ઞાન સમજાવીને આત્યંતિક મોક્ષ કરીશ. એ હેતુ માટે હે નરનારાયણ ! તમારે સર્વપ્રકારે આગળ થઈને કહેવું કે, હું જ પ્રકટ થઈશ એમ કહીને ‘એઃ અર્થઃ’ એટલે આ મારી વાત, જે હું અક્ષરધામમાંથી પોતે પ્રકટ થવાનો હું તે હાલ ગુમ રાખવી; અર્થાત્ મારા મુક્ત એ વાત ધીરે ધીરે સમજાવશે. આવી રીતે શ્રીહરિણુનું સર્વેશરપણું જાણવું ઈતિ શલો. ૧૦૮

- અ.મુ. શ્રી સોમયંદ્રાપા

આ.મુ. શ્રી જીનાંગલાયાઓ પણ દ્વારા આપેલા ઉપદેશ

મહારાજ કહે: અમે કંકરીએ ચોરાસી કરી ને શ્રી નરનારાયણ દેવની શ્રીનગરમાં પ્રતિષ્ઠા કરી તેમાં લાખો માણસોનો મેળો થયેલો. તે પ્રવૃત્તિ વિસારી દેવા ગાણેશ ઘોણકાની રાયમાં ગયા ને અંતઃવૃત્તિ રાખવા માંડી, પછી એમ થયું કે અમે તો કંઈ કર્યું જ નથી. અમે દિવ્ય મૂર્તિ-અનંત અનાદિ મુક્તને સહિત સદાય અક્ષરધામમાં જ છીએ. માટે પ્રવૃત્તિ વિસારવા અંતઃવૃત્તિએ મહારાજ સભાસહિત જોવા. પરમ કૃપાણું બાપાશ્રી કહે છે કે: એક છોગલાવાળા સ્વામિનારાયણ રહે તો હૈથ્યો. મૂર્તિ એ મુદ્રો છે, તે મુદ્રો રાખવો. મૂર્તિ વિના રોગી વાની છે. મૂર્તિ પરમ ચિંતામણિ, કલ્પતરુ અને મહામોદ્વી વસ્તુ છે. તે મૂર્તિ અનેક બ્રહ્માંડમાં કોઈને ન મળે તે આપણને “સહેલે મહય સહજાનંદ, પુરુષોત્તમ પ્રગટી રે” એવું સુગમ થયું છે. શ્રીહરિ અનેક પ્રકારે નિજાશ્રિતને સુખિયા રાખે છે. આ લોકનું સરખું હોય તો આપણને સાનુકૂળ થાય. જેથી મહારાજ ઠીક થાય તેમ રાખે છે. અ.મુ.સદગુરુ ગોપાનંદ સ્વામી, સદગુરુ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી જેવા શ્રીજીમહારાજના સંકલ્પથી જીવોને દિષ્ટિગોચર થયેલા. એ મહાઅનાદિ સ્વરૂપોએ જીવોને દિષ્ટિમાત્રે સુખિયા કર્યા. શ્રીજીમહારાજનું સર્વોપરી જ્ઞાન પ્રવર્તાવું. પરમ કૃપાણું બાપાશ્રીએ પણ સૌને મૂર્તિરૂપી અભયદાન આપ્યું. મહારાજ અને મહારાજના મુક્ત એ બંને દિવ્યરૂપો સૌના આત્મંતિક મોક્ષ કરવા આ બ્રહ્માંડમાં પદ્ધાર્યા. એમના દિવ્ય ચિરિતોનાં ગ્રંથો લખાયા છે. તેમના વૃત્તાંતો બહુ જ ચમત્કારી, કોઈ તેમની સરખામણી કરી ન શકે. જેમ સહજાનંદજી સૂર્ય એક જ, તેમ અનાદિ મહામુક્તોની સભાની જેડમાં કોઈ ધામની સભા આવી ન શકે. સૂર્યની પેઢે ચંદ્ર પણ આકાશમાં સર્વોત્તમ, તેની તુલ્ય બીજા તારાથી ન થવાય, એવા અક્ષરાચિપતિ પુરુષોત્તમ નારાયણ અને એમના લાડીલા મુક્તોની આપણને પ્રાપ્તિ થઈ. એમણે આપણને પોતાના કર્યા, તેથી વધુ શું છે? કંઈ નથી. આપણા કુટુંબમાં સૌને આ શ્રીહરિની એક સરખી ઓળખાણ છે. બધાને એમ જ કે વહેલા મહારાજનું દિવ્ય સુખ કેમ આવે! નાના-મોટા પર મહારાજ તથા મોટા મુક્ત રાજુ થયા છે તેમનું આ ફળ છે. બાપાશ્રી કહે છે કે આપણે ધૂણી-પાણી ભેળા કર્યા હુશો. અનંત જન્મના સુકૃત ઉદ્દ્ય થયા હોય તેને આ પ્રાપ્તિ થાય છે. કયાં મહારાજ! કયાં જીવ! એ ન બનવાનું બની ગયું. જીવમાંથી શિવ એટલે મુક્ત કર્યા. મૂર્તિમાં રાખી અખંડ સોણગી કર્યા. હવે તો એવું જ મનન કર્યું કે “શ્રીજીમહારાજે

મારા ચૈતન્યને મુક્ત કરી મૂર્તિમાં રાખ્યો છે, હું અનાદિમુક્ત છું.” બાપાશ્રીનો આ રહસ્ય અભિગ્રાય છે. શ્રીજીમહારાજના સંકલ્પથી બાપાશ્રીનું પ્રગટપણું થયું. તેમાં ચોરાશી વર્ષ સુધી નરનાટકમાં અનેક ચિરિતો બતાવ્યા. સત્સંગમાં ગામે ગામ ફરી અનેકને શ્રીહરિનો સંદર્ભો પહોંચાડ્યો. આઈ તો મોટા યજો કર્યા, જેમાં હજારો સંત હરિભક્તો આવતા, સૌના આત્મંતિક મોક્ષનો જ સંકલ્પ કે આ યજામાં જે કોઈ જમશે તેમનો આત્મંતિક મોક્ષ થશે. આવા મહાન કાર્યથી અનેક જીવોને શ્રીજીમહારાજના દિવ્ય સુખમાં પહોંચાડ્યા. આ બધાં કાર્ય થતાં જાય તે સાથે મૂર્તિના દિવ્ય સુખની, મૂર્તિમાં રહેલા અનાદિ મુક્તની વાતો પણ થતી જાય, જેથી સમાગમ કરનારા સંત-હરિભક્ત તથા બાઈઓમાં ઘણાં જાણી ગયા કે બાપાશ્રીનું પ્રગટપણું અનાદિમુક્તની સ્થિતિ સમજાવવા, એ સ્થિતિ પમાડવા અર્થે છે. જે જાણી ગયા તે માણી ગયા. જેમ મહારાજ દિવ્ય તેમ તેમના મહામુક્તો પણ દિવ્ય છે, સનાતન અને તેજોમય છે, સત્ય સંકલ્પ છે. આવી વાતોનું જાણપણું એમના રાજુપાથી જ થાય છે. દિન-પ્રતિદિન શ્રીહરિના ઐશ્વર્ય-ચમત્કાર-પરચા-પ્રતાપ વધુ ને વધુ સમજાતા જાય છે. અ.મુ.સદગુરુ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી કહે છે કે અમે મૂર્તિ ભૂલીએ તો તાળવું ફાટી જાય. એવા અખંડ સ્થિતિવાળા સદગુરુએ જીવોને ન્યાલ કરવા, અભય કરવા, પોતાના કલ્યાણકારી ચિરિતો કરવા ઉપરાંત મહારાજના સર્વોપરીપણાની અનંત વાતો કરી. એવી જ રીતે સદગુરુ ગોપાળાનંદ સ્વામી તથા બીજા અનેક મુક્તોએ એ એક જ કાર્ય કર્યું છે. પોતે તો મૂર્તિના સુખે સુખિયા હતા છતાં મહારાજના સંકલ્પથી અનેકને ચિરિત-પ્રતાપ ને સર્વોપરીપણાની, આજા-ઉપાસનાની વાતોથી પૂર્ણકામ કર્યા. કૃપામાં આવનારને મનાવી દીધું કે જેને દેહ મૂક્યા પછી પામવા હતા તે તો દેહ છતાં મહયા. આ કાર્ય બીજાથી બને નહીં. એટલા માટે મહારાજ અને મહારાજના મળેલા-બે જ મોક્ષના દાતા ગણાયા છે.

‘શોભે અખંડ એવાતન જોડ;
માથે બત્તીસ ભમ્મીની મોડ.’

બત્તીસ ભમ્મી એટલે કલ્યાણકારી સંતનાં બત્તીસ લક્ષ્ણા. શ્રીજીમહારાજની દિવ્ય મૂર્તિના પ્રતાપે આપણે પણ ન્યાલ થયા છીએ.

‘જાઉ ધર્મકુંવરને વારણે રે લોલ;
ભવ બૂડતાં જાલી મારી બાંય.’

એવું આપણને થયું છે. બાપાશ્રી કહે છે કે: “તમને સ્વામિનારાયણ હુંકડા થયા છે, તમને ન્યાલકરણ મળ્યા છે, તમારા ખોટાં ખાતાં વાળી નાખ્યા છે, તમને પ્રત્યક્ષ વાદળી છૂટી પડી છે, તમારે જીતનો ઉંડો વાગી ગયો છે, તમારા કાળ, કમને માયા નાશ કરી નાખ્યા છે, તમને મૂર્તિમાં રાખ્યા છે, અક્ષરધામના ધારી શ્રી પુરુષોત્તમ નારાયણનો ચાંદલો આવ્યો એ કેવડી વાત! આજ એ મહાપ્રભુ અફણક ફજા છે.” આવાં અનેક કૃપાનાં વચ્ચનોથી બે ભાગ લખાણા એટલી વાતો છધાઇ તો પણ જેને ગાયનો વાધ થઈ ગયો છે તે લાભ લઈ શકતા નથી. સદ્ગુરુ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ આ વાત દાખાંત આપી સમજાવી છે કે બ્રાહ્મણને કોઈએ ગાય આપેલી તે ત્રણા-ચાર માણસે વાધ છે, વાધ છે કીંદું તેથી ગાય મૂકી દીધી. પણ બૃદ્ધ નહીં, નહિ તો વિચાર કરે કે શિંગડાં-પૂંછદું ને આંચળ વાધને ન હોય! પણ જેના પર મહારાજ અને મોટા મુક્ત રાજુ થયા હોય તેમને જ આવી દિવ્ય ગ્રાસિ મળે છે. આપણે અનેક જન્મ ધર્યા પણ ટાણું આવી ગયું. શ્રીજીમહારાજ અને સદ્ગુરુઓના સમયમાં હોઈશું, પણ પોતાપણું કાંઈક રાખ્યું હુશે, તો પણ કૃપામાં આવેલા બીજીવાર આવે તોય બળિયા હોય કેમ કે શ્રીજીમહારાજનું વચ્ચન છે કે આ જીબાન વૃત્તાસુરની પેઠે જ્યા નહીં. એવું આ જીબાનનું માહાત્મ્ય છે. નારદ, સનકાદિક ને પ્રલાદિકની સભામાં નિરંતર આ જ વાત થાય છે, તે અનેક વાતની યુક્તિ લાવીને પ્રગટ ભગવાનને પ્રગટ સંતો જ કલ્યાણના દાતા બતાવે છે. અનેક આજ્ઞાઓ પળાવીને, શુદ્ધ ઉપાસના સમજાવીને, મોટા અનાદિનો જોગ-સમાગમ કરાવીને મહારાજના દિવ્ય સુખની ગ્રાસિ કરાવવી છે. આવો લાભ આપણને મળ્યો એટલે કૃતાર્થ થયા

**‘ભવબ્રહ્માદિકને નિશ્ચે મળતી નથી,
પુરુષોત્તમ પાસે બેકાની જાગ જો.’**

તે લાભ આપણને મળ્યો. એ આનંદમાં રહેવું. બહારવૃત્તિમાં પ્રદેશ ગમે તેવો ભલે હોય, પણ અંતઃવૃત્તિએ તો ચિદ્ઘન તેજનો રાશિ જે પુરુષોત્તમનું ધામ જ્યાં તેજ તેજના અંબાર છે, તે મધ્યે દિવ્ય સાકાર સનાતન મૂર્તિ બિરાજે છે, તે મૂર્તિ બેળા અનંત અનાદિ મુક્તો છે, તે જ રીતે અનંત પરમ એકાંતિકની સભા છે. સાધાય સાકાર દિવ્ય તેજોમય એ મહાપ્રભુએ આપણા ચૈતન્યને દિવ્ય સાકાર કરી મૂર્તિમાં રાખેલ છે એ દૃઢતા કાયમ રાખવી. ચાલોચાલ અને કાર્ય સત્તસંગથી આવું મનાતું નથી. આ ગ્રાસિ તો કેવળ કૃપાની છે. બાપાશ્રી કહે છે કે: “આપણને કૃપાસાધ્ય પુરુષ મળી ગયા છે. આપણે એક મૂર્તિને બાજવું, મૂર્તિ ભૂલીને હલાર વલર ન કરવું, મૂર્તિમાં બધું ય છે, મૂર્તિ

ન્યાલકરણ છે. આ વાતનો આલોચ રાખવો. મહારાજ સાથે હોય એટલે બધેય સુખ. દિન-પ્રતિદિન સત્તસંગનું બળ વૃદ્ધિ પમાડવું.” સદ્ગુરુ નિષ્કળાનંદ સ્વામીએ મહારાજની પ્રાર્થના કરી છે કે:

‘કયાં અમે ને કયાં આપ, જીવન જાણું છું;
કીરીકુજરનો મેળાપ, જીવન જાણું છું.
તમે મેર્ય મુજ પરકીધી, જીવન જાણું છું;
મારી બૂધતાં બાંધ ગ્રહી લીધી, જીવન જાણું છું.
તમે બિરદ પાખ્યું પોતાનું, જીવન જાણું છું;
શીદ શંકા મનમાં આણું, જીવન જાણું છું.
મારે અચળ તમારો આશરો, જીવન જાણું છું;
દોયલા દિનમાં ખરખરો, જીવન જાણું છું.
મારી મગણ ટાપણની મૂડી, જીવન જાણું છું;
વળી ભવસાગરની હુંડી, જીવન જાણું છું.’

આવાં અનેક વચ્ચનો ‘હરિ સ્મૃતિ’ રૂપ ચિંતામણિમાં છે. મોટા મુક્તોએ જે જે વચ્ચનો આવાં કહ્યાં છે તે આપણને મહિમા સમજાવવા કહ્યાં છે. શ્રીજીમહારાજની દિવ્ય સભામાં બેસારી અખંડ સુખ પમાડવા એમનાં બધાં કાર્ય છે. નાના બાળકમાંથી મોટા કરવા જેમ જીવને જનેતા જેવું કોઈ નથી તેમ આત્યંતિક મોક્ષ કરવાના અનેક પ્રકાર સમજાવવામાં અનાદિ મહામુક્ત જેવું કોઈ નથી. એમની કૃપાથી મહારાજની પ્રસંગતા તુરત થાય છે કેમકે એમણે શ્રીહરિને વશ કરી લીધા છે. વચ્ચનામૃતરૂપી દિવ્ય ગ્રંથમાં મહારાજ અને મહારાજના મુક્ત બંને કલ્યાણકારી છે, એવું દરેક પ્રશ્ન ઉત્તરના વિવેચનમાં સમજાવેલું છે. આવા મોક્ષના દાતા મહાપ્રભુ અને તેમની દિવ્ય સભા બેળા સદાય રહેવું. એમનો અખંડ દિવ્ય ભાવ રાખવો. શ્રીજીમહારાજ અખંડ, સનાતન ને દિવ્ય છે, તેમ જ ધામની સભા પણ દિવ્ય છે. શ્રીહરિએ દિવ્યભાવની જેતલપુરસ્માં વાત કરી કે:

‘આ સભામાં આપણા સૌનાં તેજોમયતન છે,
છટા છૂટે છે તેજની જાગે પ્રગટ્યા કોટિક ઈંદુ છે.
એટલું જો સમજશો તો કર્યું તમારે કાંઈ નથી,
મળ્યા છે જે તમને તે પાર છે અક્ષરથી.’

વળી, પોતે જ સમજાવે છે કે “આ ગઢું શહેર કે ઓશારી કાંઈ નથી, તમે સર્વે ત્યાં જ બેકા છો, એમ હું દેખું છું.” આવા વચ્ચના મનન, નિદિદ્યાસ કરતાં એ શ્રીહરિના વચ્ચન યથાર્થ જણાય. મહારાજની દયા આપાર છે, એમની કૃપાથી જ આત્યંતિક મોક્ષ થાય છે, એ અનુસંધાન રાખવાથી સદાય આનંદ આનંદ વર્તે.

શ્રીજી મહારાજના ચરણારવિંદ તથા છતોડીધાય

શતવર્ષ ગાથા (સં. ૧૯૭૧ થી સં. ૨૦૭૧ ઈ.સ. ૧૯૭૧ પ થી ઈ.સ. ૨૦૧૫)

સંવત ૧૯૭૧માં ભુજ મંદિરમાં ઘનશ્યામ મહારાજની મૂર્તિ પદ્મરાવી મોટો યજ્ઞ કરવાની ઈચ્છા બાપાશ્રીએ ભુજ મંદિરના મહંત સદ્ગુરુપુરુષદાસજી સ્વામીને જણાવી. મહંત સ્વામીએ બીજા મોટો સંતો સાથે મળીને નિર્ણય કર્યો અને બાપાશ્રીને કહ્યું કે મંદિરમાં સંકદાશ ઘણી છે તો આપ રાજુ રહો એમ કરો. ત્યારે બાપાશ્રીએ કાળી તલાવડીના કઠિ શ્રીજીમહારાજ સભા કરી બેસતા અને પોતાના માતૃશ્રીને પુત્રપણાનું વરદાન આપ્યું હતું તે સ્થળે છતેડી કરી મોટો યજ્ઞ કરવાની ઈચ્છા જણાવી. સહુ સંતોએ એ વાત સહર્ષ સ્વીકારી લીધી. ત્યારબાદ બાપાશ્રીએ અમદાવાદ સદ્ગુરુપુરુષદાસજી તથા સદ્ગુરુપુરુષદાસજીને પત્ર લખી પૂછાત્યું ‘અમારા માતૃશ્રીને કાળી તલાવડી પર મહારાજે દર્શન આપી વર આપેલો એ સ્થાને છતેડી કરાવી ચરણારવિંદ પદ્મરાવવાનો અમે વિચાર કર્યો છે, એ બાબતમાં તમારો શું અભિપ્રાય છે? બસે સદ્ગુરુપુરુષદાસજી જીવનપ્રાણ બાપાશ્રીના વિચારને સહર્ષ વધાવી લીધો. કાળી તલાવડીની આજુબાજુ ગાઢ વનરાજુને લીધે કેટલાક વાસનિક ભૂતો ઘણાં વખતથી રહેતા હતા. બાપાશ્રીએ ગોળ-સાકર્ણી પ્રસાદી હવામાં ઉધાળી તે સર્વે ભૂતોએ જીલી લીધી અને તે જમવાથી તેમના પાપ બળી ગયાં અને તેમનો મોક્ષ થયો. ભુજ મંદિરના મહંત સદ્ગુરુપુરુષદાસજી સ્વામીની અનુમતિથી સાધુ વિજ્ઞાનદાસજી તેમના સંતરંઝ સાથે બળદિયા આવી શ્રીહરિના પ્રસાદીના પથરને સ્થાને છતેડીના નિર્માણનો પ્રારંભ કર્યો. સં. ૧૯૭૧ની વંસંતપંચમી સૂર્યીમાં તો છતેડી, તલાવડીનો આરો, પગથિયાં અને છતેડી ફરતો વંડો એટલા કામ પૂર્ણ થઈ ગયા. બાપાશ્રીએ કર્યાની ચોવીસી, સમગ્ર સંપ્રદાય તથા ધામધામના સંતોને આમંત્રો, શ્રીહરિ ચરણારવિંદ પ્રતિજ્ઞા નિભિતે સાત દિવસનો મોટો યજ્ઞ કર્યો. (બાપાશ્રીએ આવા બીજા છ મોટા યજ્ઞ કર્યા હતા.) ભુજથી સદ્ગુરુપુરુષદાસજી સ્વામી આદિ સંતો, અમદાવાદથી સદ્ગુરુપુરુષદાસજી આદિ સંતો તથા ગઢગા, વડતાલ આહિના મળી કુલ ૪૦૦ સંતો તથા ૨૫,૦૦૦ લુરિબક્તોની ઉપસ્થિતિમાં સંવત ૧૯૭૧ના ચૈત્ર સુદ ૩ના રોજ (તા ૧૮-૩-૧૯૭૧) રોજ બાપાશ્રીએ શ્રીહરિના ચરણારવિંદની ધામધૂમથી પ્રતિજ્ઞા કરી આરતી ઉતારી. આ પ્રસંગે સદ્ગુરુપુરુષદાસજી સ્વામીએ બાપાશ્રીને ગ્રાર્થના કરી :

બાપા! આ ટાણે દેશ પરદેશથી આવેલા અસંખ્ય મુમુક્ષુઓને કંઈક વરદાન આપો.’ ત્યારે બાપાશ્રી અત્યંત પ્રસન્ન થઈને બોલ્યા....

‘સ્વામી, આ સ્થાન મહાપ્રસાદિનું છે.’

“આ છતેડી તથા આ સ્થાનના જે કોઈ દેવ તથા મનુષ્ય દર્શન કરશે અને ઉપર થઈને પક્ષી ઉરીને જશો તે સર્વેનો અમે આત્યંતિક મોક્ષ કરી મહારાજની મૂર્તિમાં લઈ જશું.”

બાપાશ્રી કહેતા, “આ અમારું જન્મસ્થાન. કારાણકે અમારા માતૃશ્રીને શ્રીજીમહારાજે આ જગ્યાએ વરદાન આપેલ હતું.”

ભીડબંજનહુનુમાનજી

બળદિયામાં કાળી તલાવડી પાસે છતેડીની સમીપે બાપાશ્રીએ સં. ૧૯૭૧ના વેશાખ સુદ ગ્રીજે ભુજ, અમદાવાદ, મૂળી આદિ ધારોમાંથી પદ્મરાવેલ સંતોની ઉપસ્થિતિમાં ભીડબંજન હનુમાનજી પદ્મરાવ્યા. વળી એ પ્રસંગે સદ્ગુરુપુરુષદાસજી સ્વામીએ બાપાશ્રીને કહ્યું, “બાપા! હવે અહીં દર્શને આવનારને કંઈક વર આપો.” ત્યારે બાપાશ્રીએ અત્યંત પ્રસન્નતાથી કહ્યું, “આ હનુમાનજી સારંગપુરના કષ્ટબંજનહેવની પેઠે કામ કરશે અને જે કોઈ અહીં દર્શન કરવા આવશે તે સૌને અમે અક્ષરધામમાં તેડી જઈશું.” અતે એ વાત ખાસ ઉદ્દેખનીય છે કે બાપાશ્રીના દરેક યજ્ઞ મહોત્સવમાં તથા હનુમાનજી પ્રતિજ્ઞા મહોત્સવમાં પહૂંચા રામપરથી મહામુક્ત ધનબા ફરીબા પદ્માર્થી હતા અને આ છતેડી સ્થાનમાં શ્રીજીમહારાજ, નંદ સંતો તથા અનેક મુક્તોના દિવ્યરૂપે દર્શન થયા હતા.

અબજીબાપાશ્રીનું સાહિત્ય

અબજીબાપાશ્રીની છતેડી મંદિર, દિવ્ય દર્શનમ્બુદ્ધ અને અતિથિભવન

અગણિત જીવને શ્રીજીમહારાજના સ્વરૂપમાં જોડીને અનાદિમુક્તરાજ અબજીબાપાશ્રીએ સં. ૧૯૭૪ના અષાઢ સુદ પને શુક્લવારે (તા. ૨૨ જૂન ૧૯૭૨) પોતાની મનુષ્ય લીલા સેકેલી અક્ષરધામમાં પદ્માર્થી, ત્યારે ભુજ મંદિરના શ્રીતદુપદાસજી સ્વામી, શ્રી નીલકંઠ સ્વામી આદિ પાંચ મોટોરા સંતો તત્કાળ બળદિયા પદ્માર્થી અને બાપાશ્રીના અંતિમ દર્શન કરવા મોટે દોડી આવ્યા. બાપાશ્રીની અગાઉની સૂર્યના મુજબ બાપાશ્રીની અંત્યેષ્ટિ વિધ શ્રીજીમહારાજની છતેડીના દક્ષિણ ભાગમાં

કરવામાં આવી. જે સ્થાને બાપાશ્રીનો પાર્થિવ દેહ પંચ મહિભૂતમાં વિલીન થયો ત્યાં સદ્ગુરુઓની પ્રેરણાથી ભુજ મંદિરના મહંત સદ્. શ્રી ભક્તપ્રિયદાસજી સ્વામી, શ્રી યોગેશ્વરદાસજી સ્વામી, શ્રી કૃષ્ણજીવનદાસજી સ્વામી અને મુનિ સ્વામી કેશવપ્રિયદાસજી સ્વામી, કોડારી શ્રી વેલજ ભગત, બાપાશ્રીના પુત્ર શ્રી કાનજીભાઈ અને મનજીભાઈ તથા તેઓનો પરિવાર, ભુજના શ્રી ભોગીલાલ મહેતા, શ્રી ધનજીભાઈ કોટવાલ, ભારાસરના શ્રી ડેસરાભાઈ આદિ મોટરા હરિભક્તોએ આ સ્થાને અનાહિ મહામુક્તરાજ અબજીબાપાશ્રીની બીજી છતી કરી ચરણારવિંદ પદરાવ્યા. ત્યારબાદ સંવત ૧૯૨૦માં આ સ્થાનમાં શ્રી હરિમંદિર તથા સંવત ૧૯૩૦માં વિશાળ સભામંડપ સદ્. મુનિસ્વામી શ્રી કેશવપ્રિયદાસજી દ્વારા બાંધવામાં આવેલ છે. અને દેશ-વિદેશથી આ દિવ્ય ધામમાં હજારો હરિભક્તો દરશને આવતા હોવાથી સુંદર અતિથિભવનની વ્યવસ્થા પણ અહીં કરવામાં આવી છે. શ્રીજમહારાજ અને અબજીબાપાશ્રીના જીવનપ્રસંગોને દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય ટેકનિક દ્વારા જીવંત બનાવતું ‘દિવ્યદર્શનમ્’ પ્રદર્શન એ અત્યારે છતેડી ધામનું એક આગામું આકર્ષણ છે. અને છેલ્લે છતેડીમંદિરનો જીર્ણોદ્વાર કરી, નૂતન છતેડી મંદિરનું નિર્માણ પણ શતાબ્દી મહોત્સવ(સં. ૨૦૭૧) પ્રસંગે પૂર્ણ થાશે.

શ્રી સ્વામિનારાયણ વિદ્યાસંકુલ તથા શ્રી અબજીબાપા સંસ્કારધામ

અ. મુ. શ્રી જાદવજીબાપા તથા અ. મુ. શ્રી નારાયણમામાની પ્રેરણા અને આશીર્વાદથી શ્રી સ્વામિનારાયણ વિદ્યાસંકુલ તથા શ્રીઅબજીબાપા સંસ્કારધામની સ્થાપના ઈ.સ. ૧૯૮૮ પમાં કરવામાં આવી. આ સંસ્કારધામમાં સાવ નજીવા લવાજમાં ઉત્તમ સગવડતા સાથે ધો. ૫ થી ૧૦ સુધી, ભાગ્યશાળી તુંઠી વિદ્યાર્થીઓ સંતોની નિશ્ચામાં રહી વિદ્યા સાથે સદાચારના ઉત્તમ સંસ્કાર ગ્રામ કરી સ્વજીવનને ઉજ્જવળ બનાવી રહ્યા છે. અહીં બાલમંદિરથી શરૂ કરી ધો. ૧૦ સુધી અંગ્રેજી માધ્યમમાં કુમાર તેમજ કન્યાઓને શિક્ષણ આપવામાં આવે છે.

તદ્દુર્પરાંત દીનનુઃખીની સારવાર માટે આરોગ્ય કેમ્પના આયોજન પણ અહીં થતા હોય છે. જેમાં વિવિધ દર્દોના ઈલાજ વિના મુલ્યે કરી આપવામાં આવે છે.

કાળી તલાવડીના કિનારે પદ્ધિમ બાજુ છતેડી, મંદિર અને વિશાળ સંસ્કારધામ છે તો દક્ષિણ બાજુ મનોરમ્ય ઉઘાન છે જેમાં બાળકો માટે હીંચકા, લપસણી વગેરે સાથેનો કિડાંગણ છે. પૂર્વ દિશાએ વિદ્યાસંકુલ છે જ્યારે ઉત્તર દિશામાં ગાયોને ચરવા

માટેની ગોચર ભૂમિ છે. કુદરતે આ ભૂમિને આખૂટ સૌંદર્ય બદ્ધયું છે. તો અબજીબાપાશ્રીએ આ ભૂમિની રજેરજ આત્યંતિક કલ્યાણના અમોદ આશીર્વાદથી દિવ્યતામાં રસતરબોળ કરી ધન્ય બનાવી છે.

આમ બાપાશ્રી સ્થાપિત છતેડીના ૧૦૦ વર્ષનું વિહુંગાવલોકન કર્યું હોય તો આ રીતે કરી શકાય.

પ્રથમ ચરણ :- (સંવત ૧૯૭૧ થી ૧૯૮૪) બાપાશ્રીએ છતેડી બનાવી ચરણારવિંદ પદરાવ્યા અને આત્યંતિક કલ્યાણના આશીર્વાદ આપ્યા. છતેડીએ હનુમાનજી પદરાવ્યા અને આ હનુમાનજી સારંગપુરના હનુમાનજની પેઢ કામ કરે એવા બાપાશ્રીએ આશીર્વાદ આપ્યા. ત્યારબાદ બાપાશ્રી અંતરદ્યાન થયા અને તેમની સ્મૃતિ છતી બનાવવમાં આવી.

દ્વિતીય ચરણ:- (સંવત ૧૯૮૮ પથી સંવત ૨૦૩૦) બાપાશ્રીની છતેડીની કપરા સમયમાં બાપાશ્રીના પુત્ર શ્રી કાનજીભાપા તથા શ્રી મનજીભાપાએ સંભાળ રાખી અને સં ૨૦૨૦ થી સં. ૨૦૩૦ ના માત્ર દસ વર્ષના ગાળામાં બાપાશ્રીના શિષ્ય મુનિસ્વામી શ્રી કેશવપ્રિયદાસજી સ્વામીએ ટ્રસ્ટ રસ્યે છતેડીમંદિર, સભામંડપ અને અતિથિભવન બનાવ્યા.

તૃતીય ચરણ:- (સંવત ૨૦૩૧ થી સં ૨૦૩૦) બાપાશ્રીના પૌત્ર અ. મુ. શ્રી જાદવજીબાપા તથા અ. મુ. શ્રી નારાયણમામાની પ્રેરણાથી છતેડીમંદિર, સભામંડપ તથા અતિથિભવનનું વિસ્તરણ, બહેનોનું મંદિર, ટાવર વગેરે તથા છતેડીમાં શ્રીજમહારાજ, બાપાશ્રી, ધર્મદિવ, ભક્તિમાતા, હરિકૃપા (ધનશ્યામ) મહારાજ, અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજ પદરાવ્યા તથા ગામની અંદર બાપાશ્રીના ધરમાં બાપાશ્રીની મૂર્તિ પદરાવી દર્શન અર્થે ખુલ્લું મુક્યું. અને છતેડી બગીયો બનાવી એ સર્વેની જાળવણીની વ્યવસ્થા કરી.

ચતુર્થચરણ: (સંવત ૨૦૪૧ થી સં ૨૦૭૧) પ. પૂ. અ. મુ. શ્રી જાદવજીબાપા તથા પ. પૂ. અ. મુ. શ્રી નારાયણમામાની પ્રેરણાથી વિદ્યાર્થીઓ ને રહેવા તથા ભણવા માટે શ્રી અબજીબાપા સંસ્કારધામ તથા શ્રી સ્વામિનારાયણ વિદ્યાસંકુલ અંતર્ગત ગુજરાતી તથા અંગ્રેજ એમ બંને માધ્યમની ધો. ૧૦ સુધીની શાળા, દિવ્યદર્શન પ્રદર્શન, કાળી તલાવડીએ ઘાટ, સંતોના ઉતારા અને છેલ્લે મંદિર નવનિર્માણ અને કૃપાવર્ષ મહોત્સવ. સં. ૨૦૭૧ વેશાખ સુદ ૧૧ થી વેશાખ વદ-૧ (તા. ૨૬-૪-૨૦૧૫ થી ૫-૫-૨૦૧૫).

આવી છે છતેડીની દિવ્યગાથા. તો આવો મહારાજ અને મુક્તની આ દિવ્યભૂમિની દિવ્યતાના સાક્ષી બનીએ.

યોતનાની આઠણીઓથી

પ્રશ્ન: ગુરુજી, કારણસત્સંગમાં ઘણાં સત્સંગોએ પાસેથી એવું સાંભળવા મળે છે કે, ‘આપણને મહારાજ મહયા, બાપા મહયા, હવે આપણે કંઈ કરવાનું રહેતું નથી..’ આવું માનવું કેટલે અંશે યોગ્ય છે?

પ.પુ.ગુરુવર્ય: મેં જોયું છે કે કારણ સત્સંગમાં અવરભાવ અને પરભાવની સમજણમાં જ્યારે ભેળસેળ થાય છે ત્યારે આવા ગોપાળ સર્જય છે. મોટા મુક્તો મોટેભાગે પરભાવમાં જ બોલતા હોય છે, અને સામાન્ય સાધનિકો અવરભાવનું કથન માનીને સ્વીકારી લે છે ત્યારે આવું બને છે. પહેલાં તો આપણે એ સમજવાનું છે કે મહારાજ મહયાં કહેવાય? મનુષ્યરૂપે આ લોકમાં ગ્રગટ થયાં ત્યારે એમનાં સંપર્કમાં જેજે જીવો આવ્યા તેમને મહારાજ મંજ્યા કહેવાય? શ્રીજમહારાજ અંતેવાસી થઈને જે જે સંતો ને હરિભક્તો એમની સાથે રહ્યા તેમને મહારાજ મહયાં કહેવાય? અવરભાવમાં મહયા કહેવાય, પરંતુ પરભાવમાં મહારાજ ત્યારે જ મહયા કહેવાય જ્યારે જીવમાં મૂર્તિનો સાક્ષાત્કાર થઈ જાય! જ્યારે સ્થૂળ, સૂક્ષ્મને કારણ દેહના ભાવ ટળી જાય, જીવત્મામાં માયાના જે રાગ રહેલા છે, કામકોધાદિક સ્વભાવ રહ્યાં છે. ઐશ્વર્યની એષાણાઓ રહેલી છે, એ બધી ટળી જાય અને આત્મા પુરુષોત્તમના ભાવને પામીને સાકાર મૂર્તિરૂપ થઈને મહારાજ સાથે ગ્રગાઢ તાદાત્મ્ય અનુભવે ત્યારે મહારાજ મહયા કહેવાય. આને અનાદિ મુક્તની સ્થિતિ કહે છે. અને આ રીતે મહારાજ મહયા પછી પણ શ્રીજમહારાજની પ્રસંગતાના સાધન તો કરતા જ રહેવાના છે. સાધનિકોએ સાધન મૂર્તિરૂપ થવા માટે કરવાના છે અને સિદ્ધ મુક્તોએ સાધન અન્ય મુમુક્ષુઓને મૂર્તિરૂપ કરવા માટે કરવાના છે. આ બંને પ્રકારે સાધન કરવાથી મહારાજની પ્રસંગતા પ્રાપ્ત થાય છે. ‘હવે આપણે કંઈ કરવાનું રહેતું નથી.’ એ કથન પરભાવમાં પૂરુષકામપણું માનવા માટેનો ભાવ છે, પરંતુ અવરભાવમાં તો પ્રસંગતાના સાધન આ લોકમાં રહીએ ત્યાં સુધી બધાએ કરતા જ રહેવાના છે!

દાદાખાચર શ્રીજમહારાજના પરમ કૃપાપાત્ર અંતેવાસી હતા. મહારાજે ઘામમાં પધારતી વખતે તેમને સદ્ગુરુ ગોપાળનાંદ સ્વામીનો સમાગમ કરવાની ખાસ

ભલામણ કરી હતી. એકવાર તેમણે ગોપાળનાંદ સ્વામીને પૂછ્યું કે, ‘સ્વામી, મારા એવાં મોટા શું પુણ્ય હશે કે અન્તં કોટિ બ્રહ્માંડેનાં અધિપતિ પૂર્ણ પુરુષોત્તમ નારાયણ મારા ઘેર આવીને તેને પોતાનું ઘર માનીને રહ્યા ને મારા પરિવારને પોતાનો પરિવાર માનીને તેમની મહામૂલી સેવા અમને આપી? ત્યારે ગોપાળનાંદ સ્વામીએ કહ્યું: ‘ દાદા, તમારા ભાગ્યનો ને તમારા પુણ્યનો તો પાર જ નથી! આ બ્રહ્માંડમાં શ્રીહરિજી મહારાજ પ્રગટ થયા ત્યારે તો તમને સપરિવાર તેમની અલભ્ય સેવાનો લાભ મહયો, પરંતુ એ પહેલાં બીજા એક બ્રહ્માંડમાં મહારાજ પદ્ધાર્યા હતા ત્યારે પણ તમને એમની એવી જ અંગત સેવાનો ભરપુર લાભ મહયો હતો. પરંતુ દાદાખાચર, આ લાભ અને આ પ્રાપ્તિ અવરભાવની હતી. પરભાવમાં હજુ તમને મહારાજ મહયાં નથી. માટે આ પિંડ-બ્રહ્માંડનો વિચારે કરીને પ્રલય કરી તમારા આત્માને અક્ષરધામરૂપમાની તેમાં મૂર્તિ ધારી મૂર્તિમાં જોડાઈ જાઓ. ત્યારે તમને મહારાજ આણુમાત્ર પણ છેટા નહિ ભાસે, એ આવ્યાને ગયા એમ નહિ લાગે.’ પછી દાદાખાચરે એ પ્રમાણે પ્રતિલોમ ધ્યાન કરવા માંડ્યું એટલે ગણતરીના દિવસોમાં જ તેમની અનાદિ મુક્તની સ્થિતિ થઈ ગઈ. છતાં પણ જીવનની અંતિમ ઘડી સુધી તેઓ શ્રીજમહારાજની પ્રસંગતાના સાધન કરતા રહ્યા હતા. એકવાર કોઈ સરકારી કામ અર્થે તેઓ પ્રાંગંધ્રા આવેલા ત્યારે રાત્રે મંદિર બંધ થઈ ગયું હોવાથી આખી રાત તેઓ મંદિરના ઓટલા ઉપર સૂઈ રહ્યા. સવારે પૂજારીએ દરવાજો ખૂલ્યો ત્યારે જોયું તો કોઈ કાઠી ઓટલા ઉપર સૂતો હતો. પૂજારીએ પૂછ્યું કે, ‘ક્યાંથી આવો છો?’ તો કહે, ‘ ગઢાથી..મંદિરમાં દર્શન કર્યા પછી જતી વખતે થાળ બેટ લાખાથ્યો ત્યારે પહોંચે માટે નામ પૂછ્યું એટલે ખબર પડી કે આ ગઢાના દરબાર દાદાખાચર છે! આટલાં બધાં નિર્માની હતા તેઓ!

મોટા મુક્તો પણ ત્યારે જ મહયા કહેવાય જ્યારે તેમનામાં અદ્ભુત આત્મબુદ્ધ થાય. દેહે કરીને મળવું, સંપર્કમાં આવવું કે સમાગમ કરવો એ અવરભાવમાં મહયા કહેવાય, પરંતુ પરભાવમાં મહયા ન કહેવાય. મહારાજની મૂર્તિરૂપ થઈએ એટલે મૂર્તિમાં અનંતકોટી મુક્તો રહ્યા છે તે

જીવનભૂષય

કોઈપણ ધર્મ-સંપ્રદાય “હિંસા” કરવાની છૂટ આપતો નથી.

જો તમે કોઈને જીવન આપી શકતા નથી તો તમને તેનું કોઈનું જીવન ઝૂટવી લેવાનો, તે જીવની હિંસા કરવાનો કોઈ જ અવિકાર નથી. “જીવો અને જીવવા દો” તો આપણી ભારતીય સંસ્કૃતિનો આદર્શ છે.

પણ આજે કળિયુગનો સમય એવો તો છે કે, બીજાની વાતો તો ઢીક પણ માણસ ડેવાન બનીને પોતાના પરિવારના સભ્યની હત્યા કરી નાખતા પણ આચકતો નથી.

એરે પ્રાઇવંગ કર્તી વખતે પણ આપણે માત્ર આપણો જ વિચાર કરીને રોડ ઉપર કેટલાં બધા નાના મોટા જીવોને મારી નાખીએ છીએ. અને પાપના પોટલા બાંધીને ફરીએ છીએ. તેમાંથી કચારે છૂટી શકાશે?

આજે બીજાનું જીવન ભયાવનારાઓ કરતાં બીજાના જીવનનો અંત લાવનારાઓની સંખ્યા કૂદકે ને ભૂસકે વધતી જાય છે. આ એક વર્તી વાસ્તવિકતા છે.

માણસ સવારે ઉઠે ત્યાંથી રાત્રે સૂઈ જાય ત્યાં સુધી તે કેટલા બધાં નાના મોટા જીવોની હિંસા કરે છે? આ વિચાર કરતાં જ આપણા રૂપાંડા ઊભા થઈ જાય છે.

કદાચ માની લોકે અજાણાતા કોઈ જીવની હિંસા થઈ જાય તો તેનું પ્રાયશ્ચિત ધર્મશાસ્કોના પાના ઊથલાવીએ તો મળી જશે જ.

મિતાક્ષરા ટીકા ગ્રંથ કહે છે કે, “જે અજાનથી કરેલું પાપ હોય તે પ્રાયશ્ચિતથી નાશ પામે છે. પણ જાણીને કરેલાં પાપ નાશ પામતા નથી.”

આપદ ધર્મમાં કહું છે કે, “ અજાણે કરેલા પાપનું જે પ્રાયશ્ચિત છે તેના કરતાં જાણીને કરેલાં પાપનું પ્રાયશ્ચિત બેવહું કર્યું જોઈએ.” પણ તે યોગ્ય ન જ ગણાય.

પ્રાયશ્ચિત તો પાપમાંથી છૂટવાની એક બારી છે. કોઈને મારીને પછી રડવા બેસીએ તેના જેવી આ વાત છે. શું પ્રાયશ્ચિત કર્યાથી હિંસા કરેલો જીવ પાછો થોડો જ આવવાનો છે? ના તો પછી તેવું શા માટે કર્યું?

જગતના સર્વ શાસ્ત્રોમાં અહિંસાનો મહિમા ગાવામાં આવ્યો છે. કોઈ ધર્મ-સંપ્રદાય હિંસા કરવાની છૂટ આપે છે? નથી આપતો. તો પછી હિંસા શા માટે કરવી?

હિંસાની વ્યાખ્યામાં તો જીવને મારવો તેટલું પૂરતું નથી. શરીર, મન કે લાખીથી કોઈનો દ્રોહ કરવો એને પણ હિંસા કહેવામાં આવે છે.

કોઈપણ જીવની હત્યા કરવી તે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંત વિરુદ્ધની વાત છે. કીરીને મારો કે હાથીને મારો પણ જીવ હિંસા બંને સ્થળે થઈ છે. એટલે નાના જીવને મારવો અને મોટાને ન મારવો. બંનેમાં પાપ લાગે છે. આ મનુષ્ય જન્મ પુરુષની કમાણી કરવા માટે છે. પાપ કરવા

માટે નહિ.

કોઈપણ મકારના ધર્મ માટે પણ હિંસા કરવી જોઈએ નહિ. શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાને શિક્ષાપત્રી ગ્રંથમાં ૧ ૧ મી આશ્વામાં કહું છે કે, “ અમારા આશ્રિતોએ આ જગતમાં કોઈ પણ ગ્રાણીની કદી હિંસા ન કરવી. અને જીણા એવા જૂ, માંકડ વરોસેની હિંસા બુદ્ધિપૂર્વક તો કરાયેય ન કરવી.”

ઘણી બલેનો માથાના વાળની જૂ ને પાણીમાં નાંખીને મારે છે. ઘણા મચછરને ટપવી મારીને મારી નાંખે છે. ઘણા માંકડને મસળી નાંખીને મારે છે. તે કેટલે અંશો ઉચિત છે. મહિલાઓ શાક ભાજુને સુધારે છે તથા અનાજ સાફ કરે છે ત્યારે પણ હિંસા અનાયાસે થઈ જતી હોય છે. પણ જો સાવધાનીપૂર્વક વર્તે તો અહિંસાનું પાલન થઈ શકે.

જે માણસે પોતાનું હીત ઈચ્છાવું હોય, કલ્યાણ ઈચ્છાવું હોય, સુખી-સમૃદ્ધ થવું હોય તો કોઈપણ પ્રકારની હિંસાથી દૂર રહેવું જોઈએ જ.

ઘણાં ઔખ્યો તૈયાર કરવામાં પણ જાણો અજાણો નાની મોટી જીવહિંસા થતી હોય છે. જે ઉચિત ન ગણાય.

લોકો રહેવા માટે મકાન નિર્માણ કરે છે ત્યારે પણ કેટલી બધી જીવાત મારી નાખવામાં આવે છે. અરે ખેતરમાં ખેત ઉત્પાદનની સલામતી માટે વાપરવામાં આવતી જંતુનાશક દવાઓ વાપરવાથી પણ જીવહિંસા થાય છે. મધ્ય ભેગું કરવા માટે પણ ઘણી વખત મધ્માખીઓની હિંસા થતી હોય છે.

“ચાત્રિ-દિવસ ચાલતા કઠલભાનાની જો મુલાકાત લો તો તે સ્થળે સર્જતા કુર દશ્યો જોયા પછી ભાગ્યે જ કોઈ માંસાહુરી થવાનું પસંદ કરે?” અંમ કાંતિકારી સંત શ્રી તરણે સાગર મહારાજ સાહેબ કહે છે.

શ્રીમદ્ ભગવાની ગીતા કહે છે કે, “ અહિંસા પરમ ધર્મ છે. અહિંસા પરમ તપ છે. અહિંસા પરમ જ્ઞાન છે. અને અહિંસા જ પરમ પદ છે.” માટે હિંસાથી દૂર રહીને અહિંસા ધર્મનું પાલન કરવામાં જ માનવજીતની ભલાકાઈ છે.

ટેટલીક હિંસા તો પર્યાવરણ જળવણી સામે જોખમો ઊભા કરે છે. આટલા નાના લાખાણમાં તે બાબતની વિસ્તૃત છણાવટ કરવી અશક્ય છે.

ટુંકમાં આપણે આપણાથી બનતી મહેનત કરીને હિંસા કરીએ નહિ. અને બીજાને હિંસા કરવા દઈએ નહિ તે માનવતાનું કાર્ય છે. પ્રયત્ન તો કરી જુઓ ગુમાવવાનું કરી જ નથી. પુરુષ સંચયનું આ કાર્ય છે.

મહાત્મા ગાંધીજીએ કહું છે કે, “અહિંસા નો અર્થ છે, ઈશ્વર પર ભરોસો રાખવો.” અને ઈશ્વર ઉપર શ્રદ્ધા-વિશ્વાસ રાખનાર કદમ્પિ નિરાશ થતા નથી. બસ ત્યારે આજથી હિંસા બધ...બંધ..ને બંધ.

આંતર જીવનની પાવિશાત્રા

ભગવાનનું સ્વરૂપ હિત્ય છે, ભવ્ય છે, અલૌકિક છે. તો એ મૂર્તિને પધરાવવા માટે આપણા આ નિજમંદીરની પવિત્રતા અને હિત્યતા જરૂર જોઈએ. અહીં મહાપ્રભુ સત્પુરુષને પૂછશે કે મારી મૂર્તિ તમે નિજમંદિરમાં પધરાવવા માંગો છો તો તે માટે તમે મંદિરનો નકશો બતાવો. તો કેવું છે તે અમે જોઈએ. પછી એ પ્રમાણે અમારી મૂર્તિ સૌંપીએ.

સંતો ઘણીવાર દાખાંત આપે છે કે ‘જેમ કોઈ દિકરો હોય, તેને નાકે લીટ ચોટ્યું હોય, માટીમાં રમીને આવ્યો હોય, તથન ગંદો થયેલ હોય, એ વખતે જો તેના બાપ પાસે જાય તો તેનો બાપ ન સ્વીકારે. પણ જો તેની મા પાસે જાય તો તે નવરાત્રી ધોવરાત્રીને ચોખ્ખો કરી બાપને સોંપે તો તેનો બાપ એ પુત્રને સ્વીકારશે, રમાડશે, બ્ધાલ કરશે.

અહીં બાપને સ્થાને શ્રીજી મહારાજ છે. જ્યારે મા ને સ્થાને સત્પુરુષ છે. સત્પુરુષની મા, માયાથી ખરડાયેલા આપણા જીવાત્માને, ચોખ્ખો અને નિર્મળ કરી પ્રભુને સોંપે તો પ્રભુ આપણો સ્વીકારે કરે.

આ દાખાંત પરથી આપણો જોયું કે મહારાજનો સિદ્ધાંત શો છે? શ્રીજી મહારાજ શું કહેવા માંગો છે? એમનું ગમતું શું છે?

મહાપ્રભુનું તો એ જ ગમતું છે કે મારા ભક્તાનું આંતરજીવન પવિત્ર હોવું જોઈએ. એનામાં કામ, કોધ, લોભ, દોષરૂપી દુર્ગુણો, માન, ઈર્ઝા, કામના, વાસના વગેરે માયિક ગંદકી ન હોવી જોઈએ. આ પ્રકારના દુર્ગુણો માણસમાં પ્રવેશો ત્યારે તેની ઝેર જેવી અસર થાય છે. આ ઝેર ન ચેતે તે માટે ફક્ત એક જ ઉપાય છે કે સત્પુરુષના ગમતામાં રહીને તેમને રાજુ કરી લેવા જોઈએ.

બાપાશ્રીએ વાતોમાં લખ્યું “જેનું અંતઃકરણ પવિત્ર હોય એને ભગવાન મળે છે. એ જ મૂર્તિસુખનો અધિકારી બને છે.” સ્પષ્ટ વાત છે કે રોગ શરીરમાંથી જાય તો શરીર તંદુરસ્ત રહે. તેમ આંતરજીવની શુદ્ધ થાય ત્યારે ભગવાન પાસે જવાય. આંતરજીવનની શુદ્ધ વગર

ભગવાન સુધી પહોંચી શકાય નહીં. ગ.પ્ર.ના ૭૬માં વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજે સ્પષ્ટ અભિપ્રાય આપ્યો છે તે, “કોધી, ઈર્ઝાવાળો, કપટી અને માની એ ચારેય હુરિબક્ત સાથે અમારે બને જ નહીં. અને કામીનો તો કોઈ કાળે વિશ્વાસ ન આવે. તે સત્તસંગમાં છે છતાંય તે અમારાથી વિમુખ છે.”

આ ઉપરના વાક્યમાં પ્રભુ આપણાને ટકોર કરે છે કે જો તમારે સત્તસંગમાં ટકી રહેવું હોય અને અમારી પ્રાપ્તિ કરવી હોય તો આ તમામ દુર્ગુણો કાઢી અને સાચા ભાવથી પ્રભુની ભજન ભક્તિ કરો. પરંતુ આ દુર્ગુણો એમના એમ જાય એવા નથી. જેમ કોઈ રોગ થયો હોય તો તેની દવા લેવાથી રોગ દુર થાય તેમજ આપણામાં રહેલા દુર્ગુણોને દુર કરવા સાચા સત્પુરુષની અવશ્ય જરૂર પડે છે. તેના વગર દુર્ગુણો કાઢવા શક્ય નથી.

ગ.મ.પ્ર.ના ૪૮માં વચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજ એમ કહે છે, “જે અમારા કહેવાણા છે તેમાં અમારે એક તલમાત્રાની પણ કસર રહેવા દેવી નથી. માટે તમે પણ સુધી સાવધાન રહેજો. જો જરાય ગાફલાઈ રાખશો તો તમારો પગ ટકશો નહિ અને અમારે તો તમે ભગવાનના ભક્ત છો તો તમારા હૃદયમાં કોઈ જાતની વાસના તથા કોઈ જાતનો અયોગ્ય સ્વભાવ રહેવા દેવો નથી.” જો આપણા પ્રભુનો આવો ભવ્ય સંકલ્પ હોય તો આપણો તેવી જ તૈયારી સાથે પ્રભુના સંકલ્પમાં જોડાવવાની ઈચ્છા રાખવી.

આંતરજીવન માટે પ્રભુનો અને તેના સત્પુરુષનો સંબંધ અતિ આવશ્યક છે. કદાચ આપણો બહુરની શુદ્ધ માટે બીજા ઉપાય કરી શકીએ પરંતુ આપણું અંદર રહેલા કયરાની શુદ્ધ માટે આપણો પોતે જ મનોબળ કેળવવું પડશે. અને સાચા સત્પુરુષની આગળ આ બધો કયરો કઠાવવો પડશે તેના વગર ધૂટકો નથી. માટે આપણે મોટા સત્પુરુષની આગળ આપણું ગમતું મૂરીને તે સત્પુરુષ રાજુ રહે તેવું જીવન જીવનું જેથી કરી આપણે પ્રભુના સાચા ભક્ત બની અને આ જ જન્મે શ્રીજીમહારાજને પામી શકીએ.

પાતિગ્રાવાળી લાડિત

“અમદાવાદનું ઉવ્યનામૃત”

આ વચ્ચનામૃતમાં શ્રીજીમહારાજ કહે છે કે સર્વે બ્રહ્માંડોની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિને પ્રલય તેનો કર્તા હું જ છું તથા અનંત બ્રહ્માંડના અસંખ્ય શિવ, અસંખ્ય બ્રહ્મા, અસંખ્ય કૈલાસ, અસંખ્ય વૈકુંઠ અને ગોલોક, બ્રહ્મપુર અને અસંખ્ય કરોડ બીજી ભૂમિકાઓ એ સર્વે મારે તેજે કરીને તેજાયમાન છે અને મારે પગને અંગુઠે કરીને પૃથ્વીને ઉગાવું તો અસંખ્ય બ્રહ્માંડોની પૃથ્વી ઉગવા લાગે તથા સૂર્ય, ચંદ્ર, તારા આદિ મારે તેજે તેજાયમાન છે તથા અનંતકોટિ બ્રહ્માંડોનો આધાર ને સર્વેનો કારણ હું જ પુરુષોત્તમ છું મારા વિના બીજો કોઈ મોટો દેખ્યો નહિં. આવા સર્વોપરિ ભગવાન સ્વામિનારાયણ આપણાને કેવળ દયા કરી સહેજ મળ્યા. આમ સમજુને નિશ્ચ કરે તો તે ભક્ત કયારેય નિશ્ચમાંથી ઉગે નહિં. આવા અનંત કોટાનકોટી બ્રહ્માંડોના શ્રીજીમહારાજ પોતે સર્વના સ્વામી (કારણ) થયા. તોપણ આ જીવને જેમ છે તેમ શ્રીહરિનો મહિમા કેમ સમજાતો નથી તે બીજા અવતારોનું નામ સર્વોપરિ પુરુષોત્તમનારાયણનું બેણું ને બેણું વાર્ણન કરે છે. કયાં શ્રીજીમહારાજ ને કયાં અવતાર? શ્રીજીમહારાજની કોઈ જોડ નથી અંમના જેવા તો તે એક જ છે. વૈરાગ્ય મૂર્તિ સદ્ગુરુ અ.મુ. નિષ્ઠુળાનંદસ્વામીએ સાર્થક કરીને જેવા છે તેવા તેમના કિર્તનોમાં ભક્ત ચિંતામણી ગ્રંથમાં લખ્યા, વાર્ણવ્યા, માણ્યા અને ભરપુર ભાવે કરીને ગાયા કે “આ મૂર્તિ સૌથી નોખી અચરજ કારી છે આ મૂર્તિની શી કહું મોટાઈ અચરજ કારી છે.” જોવા રાખી નહિં જોડ પુરુષોત્તમ પ્રગટી રે. જાગ્રા કીધા બીજા જાકળ પુરુષોત્તમ પ્રગટી રે, શ્રીજીમહારાજને સર્વના કારણ, સર્વના નિયંતા, સર્વોપરિ, સર્વધાર જાણ્યા વિના આ જીવાત્માનો આત્માંતિક મોક્ષ ન થાય. એટલા માટે શ્રીજીમહારાજ પોતે કહે છે કે શેતદ્વીપ તથા ગોલોક, વૈકુંઠ, બદરિકાશ્રમ આદિ ધાર્મોની સભા કરતા આ મારા દિવ્ય સત્તસંગની સભાને અવિક જાળું છું. તે (ગ.છ. ૨)માં અને સર્વે હરિભક્તોને અતિશો પ્રકાશો યુક્ત દેખ્ય છું એમાં જો લગારેક પણ મિથ્યા કહેતા હોઈએ. તો સંત સભાના સમ છે. આવી રીતે શ્રીજીમહારાજે સમ ખાધા છે. તોથ કેટલાક જુના અને નવા આદરવાળા અવતાર અને અવતારીની વાત સમજ શકતા નથી. જીવનું કેટલું અજ્ઞાન? તે વાતને આપણા અનાદિ મુક્ત સદ્ગુરુ મુનિ સ્વામી અ.મુ. જાદવજીબાપા, અ.મુ. પૂજય નારાયણમામાએ તેમની દિવ્ય સરળ વાણીમાં આપણાને સમજાવ્યું છે. માટે શ્રીજીના મુખકમળ વચ્ચનામૃત અમદાવાદનું સાતમું દરોરજ વાંચી મનન સાથે નિદિધ્યાસ કરીયે તો જરૂર સમજાય તેવું છે.

ફોર્મ - ૪,

મૂર્તિ માસિક અંગેની વિગત

રૂલ નં. ૮ (૧૯૫૬)

ન્યુઝપેપર રજીસ્ટ્રેશન અન્વયે જાહેરનામું

૧. પ્રકાશન સ્થળ : શ્રી અબજીબાપાશ્રીની છત્રી-બળદીયા	૨. પ્રકાશન સમય : દર સામની ૧૧ મી તારીખ
૩. પ્રિન્ટરનું નામ : એલ. એસ. પિન્ડોરીયા	૪. પ્રકાશકનું નામ : કલ્યાણભાઈ નારણભાઈ વેકરીયા
રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય	રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
સરનામું : સ્વસ્તિક ઓફસેટ, ભુજ-કરણ.	સરનામું : શ્રી અબજીબાપાની છત્રી-બળદીયા
૫. તંત્રીનું નામ : કલ્યાણભાઈ નારણભાઈ વેકરીયા	૬. માસિકના માલિક : શ્રી અબજીબાપાની છત્રી અને
રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય	: હનુમાનજીનું મંદિર ટ્રસ્ટ,
સરનામું : શ્રી અબજીબાપાની છત્રી-બળદીયા	: બળદીયા, તા. ભુજ - કરણ.

હું કલ્યાણભાઈ નારણભાઈ વેકરીયા આથી જાહેર કરું છું કે ઉપરની માહિતી મારી જાણ અને માન્યતા પ્રમાણે સાચી છે.

-સહી : કલ્યાણભાઈ નારણભાઈ વેકરીયા

ઓકાદશીનું ભાઈદા

કોડ કોડ એકાદશી કીણાએ રે, એવું વ્રત જોવા નવ દીણાએ રે,
એવું વ્રત કરે તે ધન્ય માનવી રે, તેતો નાથો કોટિકવાર જાહીવી રે.

આપણાં ભારતીય શાસ્ત્રોએ એકાદશીનાં પ્રતને ખૂબ મહત્વ આપ્યું છે એનું મુખ્ય કારણ એ છે કે શાસ્ત્રોમાં કથું છે કે સંસારમાં રહેલા મનુષ્યોની દિલ્લિ સામાન્ય રીતે રાગભોગ અને વિષયાનંદ તરફ હોય છે જેને કારણે મનુષ્યનું મન સદૈવ ભોગવૃત્તિ તરફ રહેતું હોય છે. આ ભોગવૃત્તિને કારણે રોજભરોજના વિપરીત અને અશુદ્ધ આદ્યારથી મનુષ્યોનાં તન અને મન બંને બગડે છે આથી ધર્મ કહે છે કે મનુષ્યએ પોતાનાં તન, મન અને ચિત્તની વિશુદ્ધિ પ્રતનાં ઉપવાસથી કરવી જોઈએ. પરંતુ અહીં પ્રશ્ન થાય કે ઉપવાસ એટલે શું? અને એકાદશી એટલે શું? ઉપવાસનો અર્થ જોઈએ તો ઉપ એટલે નજીક અને વાસ એટલે કે રહેતું અર્થાત નજીક રહેતું પરંતુ પ્રશ્ન એ થાય કે જીવોએ નજીક કોણો રહેવાનું છે? સંતો કહે છે કે આ દિવસે જીવોએ પોતાની તમામ ઈન્દ્રિયોને સાંસારિક અને દોષયુક્ત પ્રવૃત્તિઓમાંથી કાઢીને પ્રભુની નજીક રહેતું જોઈએ. જ્યારે એકાદશી એ શાબ્દ એકાદશ પરથી બન્યો છે. પૂનમથી અમાસ સુધીના શુક્લ અને વદનાં પંદર દિવસોમાં અગિયારમાં દિવસે કરવાનું વ્રત તે એકાદશીનું વ્રત. બીજા અર્થમાં જોઈએ તો એકાદશી એટલે કે એક અંતઃકરણ અને દશ ઈન્દ્રિયો જેનાં વે જીવોએ પોતાનાં જીવનનું અંતિમ લક્ષ્ય પ્રભુ અને બ્રહ્મની પ્રાપ્તિ કરવાની છે આથી સંતો કહે છે કે મનુષ્યોની આ પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિય, પાંચ કર્મન્દ્રિય અને આપણાં અંતઃકરણની વિશુદ્ધિ કરવાનું વ્રત તે એકાદશી છે. સામાન્ય રીતે બે એકાદશી પંદર પંદર દિવસે બે વાર આવે છે પરંતુ ઘણીવાર એવું થાય છે કે એકાદશી કદાચિત બેવાર સાથે આવી જાય છે ત્યારે તેમાં પ્રથમ એકાદશીને સ્માર્ત એકાદશી કહેવામાં આવે છે અને બીજી એકાદશીને વૈષણવ એકાદશી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

એકાદશીની તિથિ એ સૂર્યોદયનાં એક કલાક અને તુદ મિનિટ પહેલાં શરૂ થતી હોય તો તે પૂર્વ એકાદશી કહેવાય છે. પરંતુ જો એકાદશી સૂર્યોદય પહેલાં એક કલાક તુદ મિનિટ કરતા ઓછી મિનિટોમાં શરૂ થતી હોય તો તે અપૂર્વ એકાદશી કહેવાય છે. જો એકાદશીનો દિવસ આગળની તિથિ સાથે ભેગો થઈ જતો હોય તો તે એકાદશી બીજા દિવસે કરવી અને ત્યાર પછીનાં ત્રીજા દિવસે એકાદશીનો ઉપવાસ છોડવો. ઉપનિષદમાં આજ્ઞા કરતાં કથું છે કે સંકલ્પપૂર્વક જીવોએ એકાદશીનું વ્રત કરવું જોઈએ આ વ્રત સામાન્ય રીતે ત્રણ દિવસનાં વિધાનથી થાય છે જેમાં દરશામીનાં દિવસે મનુષ્યએ એકવાર ભોજન કરવું, એકાદશીનાં દિવસે કેવળ જળ પર આધાર રાખવો અને બારસાનાં દિવસે ફરી એકટાણું કરવું. સંતો અને

વિદ્વાનો કહે છે કે પ્રભુ પ્રત્યેની સાયુજ્ય ભક્તિ સાધવા માટે, ભગવદ્ પ્રાપ્તિ અને પોતાનાં જીવનની વિશુદ્ધિ અર્થે એકાદશીનું વ્રત કરવું જોઈએ. કારણ કે એકાદશીનું વ્રત કરવાથી સુખ, શાંતિ તથા સમૃદ્ધિની સાથે નિરોગી પણ થવાય છે. પરંતુ વિજ્ઞાન કહે છે કે પંદર દિવસે એક દિવસ ઉપવાસ કરવાથી પાચંતંત્રને આરામ મળે છે અને શારીરિક આધિ વ્યાધિઓ દૂર થાય છે.

એકાદશી કરી રહેલા ભક્તજનો માટે થોડાં નિયમ બતાવેલાં છે. જેમકે એકાદશીના દિવસે તામસ અસનો ત્યાગ કરવો જોઈએ અને અસ ખાવું જ ન જોઈએ. આ દિવસે અસનું દાન પણ ન કરવું જોઈએ. બને ત્યાં સુધી કેવળ જળ કે દૂધ, અથવા ફળ જેવા સાચિક અસ ઉપર દિવસ પસાર કરવો જોઈએ. એકાદશીની રાત્રીએ જાગરણ કરવું અને જાગરણ દરમ્યાન પ્રભુ સ્મરણ, અને મનન કરવું જોઈએ. એકાદશીમાં ભક્તજનો માટે અમૃક ખાદ્યવસ્તુઓનો નિષેધ પણ કરવામાં આવ્યો છે. જે વસ્તુઓનો નિષેધ કરવામાં આવ્યો છે તેમાં તમામ પ્રકાસનાં સૂક્ષ્મ અને લીલા કડોળ અને કડોળમાંથી બનતી વસ્તુઓ જેવા કે ચાણા, સોચા, મગ વગેરે લીલા શાકભાજી જેવા કે પરખણ, તૂરિયં, ભીંડા, સરગવાની શીંગા, ગલકા, દૂધી વગેરે, લીલી ભાજીઓ જેવીકે તાંદળજા, પાલક, કડવો-મીઠો લીમડો, સેલાડ કોબી વગેરે અનાજમાં બાજરી, ઘઉં, ચોખા મકાઈ વગેરે તેમજ આ અનાજમાંથી બનતી વસ્તુઓ, વાનગીઓ, તેલ અને આ તેલમાં તળાયેલી કોઈપણ વસ્તુઓ વગેરે લેવાનો નિષેધ માનવામાં આવ્યો છે. જ્યારે કાળા મરી, સિંધઘ મીઠું, આદુ, તાજા મેવા (ફળો) અને સૂક્ષ્મ મેવા (બદામ, કાજુ, મગફળી વગેરે), બેટાણ, શક્કરીયા, ઓલિવ અને ઓલિવમાંથી બનતી વસ્તુઓ તથા ઓલિવનું તેલ, લીંબુ, પપૈંચાં, નાળિયેર, ખાંડ, દૂધ અને દૂધમાંથી બનતી વસ્તુઓ વગેરે વસ્તુઓને એકાદશીનાં દિવસે માન્ય માનવામાં આવી છે.

મનુષ્યોએ જીવનનાં પ્રયોગ પંદર દિવસે પોતાનું મન અને જિહ્વાને રાગભોગ તરફથી બધાર કાઢીને થોડી નજર વૈરાગ્ય તરફ પણ કરવી જોઈએ કારણ કે વૈરાગ્ય રૂપ વિરક્તિથી મનુષ્યને પોતાનાં સ્વરૂપની અનુભૂતિ થાય છે જેને કારણે મનુષ્યની પ્રભુ પ્રત્યેની સાયુજ્ય ભક્તિમાં ચિત્ત લાગે છે. આણુભાષ્ય નામના ગ્રથમાં કહે છે કે એકાદશીનું બીજું નામ હરિ વસારા છે કારણ કે એકાદશી એ વ્રત છે જેનાં દ્વારા ભક્તજનો પોતાનાં તમામ ઈન્દ્રિયોથી પ્રસન્ન કરી શકે છે એકાદશીનાં વ્રતની શ્રદ્ધાપૂર્વક ઉજવણી કરવાથી જીવો પર ભક્તિદેવીની કૃપા ઉત્તરે છે જેનાં કારણે જીવો અને જીવાત્મા પોતાનાં કર્મનાં બંધનો ખોલીને મોકના દ્વાર તરફ આગળ વધે છે.

કેળવારી

શ્રી ઘનશ્યામ એકેડ્મી શાળામાં ઉજવાયેલ વસંત પંચમી
/ શિક્ષાપત્રી જયંતીપર્વ

શ્રી ઘનશ્યામ એકેડ્મીનાં પ્રાંગણમાં તા. ૨૪-
૦૧-૨૦૧ પનાં રોજ વસંત પંચમીનો પર્વ ઉજવાઈ ગયો.
જેમાં ધોરણ-૮માં અભ્યાસ કરતાં વિદ્યાર્થી વેકરિયા હુસમુખે
વસંત પંચમી વિશે માહિતી આપી હતી. ઉપરાંત, ધોરણ -
૨માં અભ્યાસ કરતી વિદ્યાર્થીની જેશાળી વૈભવીએ વસંત
પંચમીના દિવસે ઉજવાતા બીજ પર્વ ‘શિક્ષાપત્રી જયંતી’ના
અનુલક્ષણમાં શિક્ષાપત્રીના શ્લોકોનું ગાન કર્યું હતું. ત્યારબાદ
શાળાના આચાર્ય શ્રીમતી શુભાંગીબેન જોખીના માર્ગદર્શન
હેઠળ શિક્ષકો દ્વારા બાળકો પાસે પુસ્તક પૂજન કરાવવામાં
આવ્યું હતું. બધા વિદ્યાર્થીઓએ ‘વિદ્યાની દેવી સરસ્વતી’ને
વિદ્યાદાન માટે પ્રાર્થના કરી હતી. પૂજન બાદ શાળાના
આચાર્ય શ્રીમતી શુભાંગીબેન જોખીએ વિદ્યાર્થીઓને વસંત
પંચમી નિમિતે અભિનંદન પાઠવી બધા વિદ્યાર્થીઓ છૂટા
પડ્યા હતા.

“દેશ ભક્તિ ગીત સ્પર્ધા”

Patriotic Song Compe.

તા. ૨૮-૧ના રોજ શ્રી ઘનશ્યામ એકેડ્મીના
આચાર્યશ્રી ના માર્ગદર્શન હેઠળ દેશભક્તિ ગીતની હરીકાઈ
(Comp) રાખવામાં આવી હતી. જેમાં વિદ્યાર્થીએ આપણા
દેશ પ્રત્યેનો પ્રેમભાવ દર્શાવતા ગીતો રજૂ કર્યા હતા.

ભારતીય વીર સૈનિકો (જવાનો)ને આપણા દેશ
માટે વિરતા અને ખુમારી દાખવી તેને વિદ્યાર્થીઓએ પોતાની
આગવી ભાષાશૈલીમાં વ્યક્ત કર્યા હતા. તો કેટલાક
વિદ્યાર્થીઓએ ‘મેરે વતન કે લોગો...’ જેવા ગીત ગાઈને
વિદ્યાર્થીઓની આંખ ભીની કરવી હતી. તો કેટલાક
વિદ્યાર્થીઓએ આપણા રાષ્ટ્રધવજની શાન ને ઉજાગર કરતા
ગીત રજૂ કર્યા હતા. બાળકોએ આપણા ભારતદેશના
નદીઓ, પહુંચો તેમજ સમુક્રનું વાર્ણન કરીને પણ વ્યક્ત કર્યું
હતું. તો કેટલાક વિદ્યાર્થીઓએ ગૃહ સોન્ગ દ્વારા ભારતીય
પ્રેમ વ્યક્ત કર્યો હતો. આપણા દેશમાં જોવા મળતી સર્વધર્મ
સમભાવનાને પણ ગીતમાં વ્યક્ત કરી હતી. જેનું પરિણામ
નીચે મુજબ છે.

5th	Std.
1st	Bajaniya Kuldeep
2nd	Bhojani Diya
3rd	Tilak Dev
6th	Std.
1st	Vaghela Mihir
2nd	Vekariya Bansi
2nd	Bhudiya Sweta
3rd	Khokharai Bhavika
7th	Std.
1st	Senghani Swati
2nd	Hirani Sanskruti
3rd	Kerai Nikul
8th	Std.
1st	Pindoriya Arjun
2nd	Vora Hari Krishna
3rd	Joshi Siddharth
9th	Std.
1st	Thakkar Bhavesh
2nd	Hirani Piyush
3rd	Vekariya Hasmukh
3rd	Senghani Manish

“વાર્તા કથન સ્પર્ધા - કે.જી. સેક્સન”

“Story Telling Compe.”

તા. ૨૯-૧-'૧ પના રોજ શ્રી ઘનશ્યામ
એકેડ્મીમાં કે.જી.સેક્સનના બાળકોનું “Story Telling
Compe.” રાખવામાં આવ્યું હતું. જેમાં P.G. Jr. kgઅને
Sr. kg.ના બાળકો પોતાની કાલીઘેલી ભાષામાં વિવિધ
વાર્તા રજૂ કરી હતી. બાળકોને હુમેશા કાલ્પનિક જગતની
વાર્તાઓ સાંભળવામાં રૂચી હોય છે. વાર્તામાં પશુ, પક્ષી અને
પ્રાણીઓને ઉદ્ઘરીને બોધ આપવામાં આવે છે. બાળકોએ
હુંશબેર સ્પર્ધામાં ભાગ લીધો હતો. જેમા વિજેતાઓના
નામ નીચે પ્રમાણે છે.

P.G

1st	Bhuva Rashmi
2nd	Sevak Riddhi
3rd	Meheta Shloka
Jr. kg	
1st	Thakkar Rajvi
2nd	Sharma Diya
3rd	Parmar Devanshu

Sr. kg		
1st	Kerai Darshan	
2nd	Kerai Priyanshi	
3rd	Vekariya Shreeya	

ચિત્ર સ્પર્ધા-ગાંધીજી અને સ્વચ્છતા

Drg. Competition "Gandhiji and Cleanliness"

તા. ૩૦-૧-'૧૫ એટલે ગાંધી નિર્વાણ દિન ગાંધીજી જીવનમાં સફાઈને ખૂબ જ મહત્વ આપતા અને એટલે જ ગાંધી નિર્વાણ દિન નિમિત્તે સફાઈ અભિયાન અંતર્ગત ગુજરાત સરકારે એક ચિત્ર સ્પર્ધાનું આયોજન હાથ ધર્યું હતું. જેનો વિષય હતો 'ગાંધીજી અને સ્વચ્છતા' અથવા 'સ્વચ્છ ભારત'. આ દિવસે સમગ્ર ગુજરાતની દરેક શાળાએ સ્વચ્છતા અંગે ચિત્ર દોર્યા હતાં. જેમાં શ્રી ઘનશ્યામ એકેડમી શાળાના આચાર્ય શ્રી શુભાંગીબેન જોખીના માર્ગદર્શન હેઠળ શાળાના દરેક વિદ્યાર્થીઓએ આ સ્પર્ધામાં ભાગ લીધો હતો. તેની સાથો સાથ શાળાના દરેક શિક્ષકોએ પણ આ સ્પર્ધા અંતર્ગત ચિત્રો દોર્યા હતા. આ દિવસે સૌ પ્રથમ બાળકોને ગાંધી નિર્વાણ દિન વિશેની માહિતી અપાઈ હતી. ત્યારબાદ સફાઈ બાબતે પ્રતિજ્ઞા લેવડાવી હતી. જેમાં બાળકો પોતાના શરીરની, ધરની, આંગણાની, શેરીની, ગામની, શહેરની તથા દેશની સફાઈ રાખે એવી પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી. ત્યારબાદ એક કલાકની સમય મર્યાદાને ધ્યાનમાં લઈ ચિત્ર સ્પર્ધા શરૂ કરાઈ હતી. આ ચિત્ર સ્પર્ધામાં શાળાના દરેક બાળકોએ ઉત્સાહ ભેર ભાગ લીધો હતો. દરેક વિદ્યાર્થીઓએ સફાઈને અનુરૂપ જીત-જીત અને ભાત-ભાતના ચિત્રો દોર્યા હતા. એ ચિત્રોમાં વિવિધ રંગો પણ ભર્યા હતા. આ ચિત્રોમાં બાળકોએ સફાઈને અનુરૂપ વિવિધ સૂત્રો પણ ટાંક્યા હતાં. આ આયોજનનો મુખ્ય હેતું બાળકોં પોતાના મનની સાથે તનથી માંડી અને દેશની સફાઈ અંગે જાગૃતિ લાવવાનો રહ્યો હતો.

પરિણામ

1st to 5th std

1St	Tilak Dev
2nd	Senghani Tincy
3rd	Jeshani Shivani

6th to 8th std

1St	Raghvani Kavita
2nd	Senghani Swati
3rd	Mepani Anish

Teachers Name

1St	Halai Jyotsana
2nd	Tilak Hiral
3rd	Raghvani Jyotsana

"Indoor Game"

Pin Ball - Kg Section

તા. ૩૧-૧-'૧૫ના રોજ શ્રી ઘનશ્યામ એકેડમીમાં Indoor Game અતંગત Pinball Gameનું આયોજન થયું હતું. જેમાં KG Sectionના બાળકો એ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો હતો. આ Gameમાં બાળકો એ Number લખેલ Pin(બોટલ) ઉપર ball throw કરતા હતા અને સાથે સાથે તેના ઉપર લખેલ Number Count કરતા હતા. આ Game પાછળનો હેતુ બાળકોની ગાણિતીક શક્તિ વિકસાવવાનો હતો.

Maths Activity - KG Section

Kgnા બાળકોને તા. ૧૪-૨ના Make

Number on Chart Activity કરવવામાં આવી હતી. આમાં બાળકોએ કલર પેપર ઉપર નંબર Draw કરી અને તેને કટ કર્યા હતા અને પછી તે નંબરોને Chart ઉપર Stick કર્યા હતા. આમાં બાળકોએ વિવિધ રંગોના કાગળનો ઉપયોગ કર્યો હતો. તો કેટલાક બાળકોએ વિવિધ રંગોના પેન્સિલ કલર તથા સ્કેચ કલરનો ઉપયોગ કર્યો હતો. આમ, ગમ્મત સાથે ગાણિત (Fun with Count, Maths) એટલે કે આમા બાળકોને નંબર વિશેનું જ્ઞાન પણ મેળવ્યું હતું. તથા વિવિધ કલરની પણ ઓળખ મેળવી હતી.

1st to 4th Quiz Comp.-સામાન્ય જ્ઞાન પ્રશ્નોત્તરી

શ્રી ઘનશ્યામ એકેડમીમાં વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાનને ચકાસવા અને ઉઝાગર કરવા માટે તા. ૨/૨/૨૦૧૫ના રોજ std. 1 to 4 Quiz Competitionનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ધોરણ ૧થી ૪ના ચારેય હાઉસના વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો. જેમાં વિજ્ઞાન અને સામાન્યજ્ઞાનને લગતા પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા હતા. જેમાં દરેક વિદ્યાર્થીઓએ ખૂબ જ સારો જવાબ આપ્યા હતા. અને તેમાં જ તેમની પ્રતિભાની જલક દેખાઈ હતી. આ Quiz Competitionને Knowledge house પ્રથમ નંબરે રાયું હતું અને Intelligen house દ્વિતીય નંબરે રાયું હતું. Quiz Competition માં બધા જ બાળકોએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો હતો.

1st - Knowledge house-Std

Gusai Vandan - 3rd

Bhudia Hency - 4th

Ahir Krupa - 2nd

Kerai Harshil - 4th

Bhudia Mahek - 2nd

2nd - Intelligence house-Std

Mundhava Nikul - 1st

Halai Kashish - 2nd

Halai Diya - 3rd

Hirani Dainik - 3rd

Pindoria Bhumesh - 4th

Raghavani Parth - 4th

"Match Stick Activity - KG Section"

"દિવસાળીની સળી દ્વારા પ્રવૃત્તિ"

તા. ૨૧-૨ શનિવારના રોજ K.G Sectionમાં બાળકોને દિવસાળીની સળી દ્વારા પ્રવૃત્તિ કરાવવામાં આવી હતી. આમા બાળકો ઘરેથી માચીસ લઈ આવ્યા હતા. અને તેના દ્વારા વિવિધ 'Shapes' ની Activity કરાવવામાં આવી હતી. કેટલાક બાળકોએ ચાર્ટ પેપર ઉપર ઢો કરી અને તેના ઉપર દિવસાળીઓ લગાવી હતી. તો બીજા બાળકોએ દિવસાળીની ટ્રેન બનાવી હતી. આમ, Triangle, Circle, Rectangle Square વગેરે આકારો બનાવ્યા હતા. આમ, Match Stick Activityથી બાળકો Shapesનું જ્ઞાન મેળવે તે હેતુથી આ Activityનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

Shape and Colourful Day - KG Sec.

તા. ૭-૨-૨૦૧૫ના રોજ શ્રી ઘનશ્યામ એકેડમીમાં આચાર્ય શ્રીમતી શુભાંગીબેન જોખીના માર્ગદર્શન હેઠળ Kg. Sec.ના બાળકો નો 'Shape Day' ઉજવામાં આવ્યો હતો. જેમાં, P.G ના બાળકો Green, Jr. Kg. ના બાળકો Red તેમજ Sr.Kg_ની Girl Pink અને Boys-Blue કલરના કપડામાં ઉપસ્થિત થયા હતા. ત્યારબાદ બાળકોને વિવિધ Shapeમાં ઉભા રાખવામાં આવ્યા હતા. જેમકે, ચોરસ, ત્રિકોણ, વર્તુળ, લંબચોરસ જેવા આકાર બનાવી અને આકારની સમજણી આપવામાં આવી હતી. વળી, બાળકોને કેસરી, સફેદ, લીલામાં ઉભા રાખી રાષ્ટ્રધવજ બનાવવામાં આવ્યો હતો. તમામ બાળકોએ ઉત્સાહ ભેર આ પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લીધો હતો.

વિષય:- શાળામાં સમૂહ-પ્રાર્થના દરમિયાન અપાયેલ વક્તવ્યો બાબતે

શ્રી ઘનશ્યામ એકેડમી શાળામાં દરરોજ સમૂહ પ્રાર્થનાનું આયોજન કરવામાં આવે છે. જેમાં વિવિધ વિશેષ દિન વિશે શાળાના શિક્ષકોનાં માર્ગદર્શન હેઠળ વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ વક્તવ્ય રજૂ કરે છે.

તા. ૨૪-૧-'૧૫નાં રોજ 'વસંત પંચમી' નિમિત્તે શાળાના શિક્ષક શ્રીમતી રેશમા સોનીના માર્ગદર્શન હેઠળ ધોરણ ઈમાં અભ્યાસ કરનાર વિદ્યાર્થી વેક્સિયા હસમુખે સુંદર વક્તવ્ય આપ્યું હતું. જેમાં તેમને વસંત પંચમીનું મહત્વ સમજાવ્યું હતું. પ્રાર્થના સભા દરમિયાન ધોરણ ઈઅને ઈની વિદ્યાર્થીઓએ સરસ્વતી પૂજન પણ કર્યું હતું. શાળામાં અભ્યાસ કરતા બધા વિદ્યાર્થીઓએ પોતા-પોતાના પુસ્તકનું પૂજન પણ કર્યું હતું.

તા. ૨૭-૦૧-'૧૫નાં રોજ શાળાના શિક્ષક શ્રીમતી નીતા જોખીના માર્ગદર્શન હેઠળ ધોરણ ઈમાં અભ્યાસ કરતા જોખી સિદ્ધાર્થે આપણા રાષ્ટ્રીય તહેવાર Republic Day વિશે માહિતી આપી હતી.

તા. ૩૦-૦૧-'૧૫નાં રોજ 'ગાંધી નિર્વાણાદિન' નિમિત્તે શાળાના શિક્ષક શ્રીમતી પિંડોરિયા હંસાના માર્ગદર્શન હેઠળ ધોરણ ઈમાં અભ્યાસ કરનાર વિદ્યાર્થી સેંઘાણી મનિષે ગાંધીજીના જીવન અને તેઓના યોગદાન વિશે માહિતી પૂરી પાડી હતી.

તા. ૦૪-૦૨-'૧૫ એટલે 'વિશ્વ કેન્સર દિવસ' આ બાબતે શાળાના શિક્ષક શ્રીમતી પદમજા વાયડાના માર્ગદર્શન હેઠળ ધોરણ ઈમાં અભ્યાસ કરનાર કક્કર ભાવેશો આ દિવસ વિશે માહિતી આપી હતી. કેન્સથી સાવધાન રહેવા બાબતે તેમણે સારી અને વિસ્તૃત માહિતી આપી હતી.

તા. ૧૬-૦૨-'૧૫નાં રોજ ધાર્મિક ગ્રસંગ તરીકે ઉજવાતા પર્વ 'મહાશિવરાત્રી'ની માહિતી શ્રીમતી કસ્તૂરબેનના માર્ગદર્શન હેઠળ ધોરણ ઈમાં અભ્યાસ કરતી વિદ્યાર્થીની હિરાણી મધૂરીએ આપી હતી. ભગવાન શિવ વિશે તેમણે સારી માહિતી આપી હતી.

શાળાના શિક્ષક દ્વારા અપાયેલ વિશેષ વક્તવ્ય બાબતે.

તા. ૨૮-૦૧-'૧ પના રોજ શાળાના શિક્ષક શ્રીમતી પદમજા વાયડાએ વિદ્યાર્થીઓને 'ટાઈમ મેનેજમેન્ટ' કઈ રીતે કરવું તેની વિસ્તૃત જાણકારી આપી હતી. વિદ્યાર્થીઓ શાળાભયાસ સિવાય કઈ રીતે તેનું પુનરાવર્તન કરી શકે તેના વિશે તેઓએ સારી માહિતી આપી હતી.

સ્વાઈન ફલુ

શ્રી સ્વામિનારાચાર્ણ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળામાં તારીખ : ૮/૦૨/૨૦૧૫, સોમવારને રોજ, બાયસેગના માધ્યમ દ્વારા સ્વાઈન ફલુ અંકુશ રાખવા અંગેનો કાર્યક્રમ ૧૧ થી ૧૧:૪૫ વાગ્યા સુધી બાયસેગ દ્વારા બતાવવામાં આવ્યો હતો. જેમાં ધોરણ-૫ થી ધોરણ - ૧૦ના તમામ વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો જોડાયા હતાં.

કાર્યક્રમની શરૂઆત કલેક્ટરશ્રી દ્વારા કરવામાં આવી હતી. તેમના મતે ૧૦૩ થી ૧૦૪ ફિલ્ફર એ સ્વાઈનફલુ માટે પોઝિટિવ લક્ષણ છે. સ્વાઈન ફલુ કેવી રીતે થાય છે તે તેમણે જણાવ્યું હતું. ત્યારબાદ જનરલ હોસ્પિટલના વડાએ સ્વાઈન ફલુ અંગેની માહિતી આપી હતી, અને સૌને આ સુંભેશમાં જોડાવા અંગેની માહિતી આપી હતી. ત્યારબાદ સી.એ.સાહેબે સ્વાઈન ફલુ અંગેની ટેકનિકલ માહિતી આપી હતી. તેમના મતે સ્વાઈન ફલુનું નિદાન માત્ર બે દિવસમાં કરી શકાય છે. તેમના મતે હોસ્પિટલના સ્ટાફ પાસે સ્વાઈન ફલુની દવાનો પૂરેપૂરો જથ્થો છે. જેથી આ રોગનો તાત્કાલિક ઉપાય કરી શકાય. સ્વાઈન ફલુ દર્દિના સંપર્કમાં આવતા લોકોને સ્વાઈન ફલુની દવાઓ ડોક્ટરને બતાવ્યા પછી તેમની સલાહ મુજબ લેવાની હોય છે. ડોક્ટરને પણ તેમણે અપીલ કરી કે કોઈપણ વ્યક્તિને સ્વાઈન ફલુ ન હોય તો તેમને બિનજરૂરી દવાઓ ન આપવી. તેમણે ડોક્ટરને ફરીવાર અપીલ કરી હતી કે દર્દી સાથે સારો વ્યવહાર કરવો જેથી દર્દિને સાચું લાગે અને તેમની અપેક્ષાઓ જળવાઈ રહે. ત્યારબાદ તેમણે પોતાની વાણીને વિરામ આપી. અંતે કચ્છ જિલ્લા કલેક્ટર શ્રી મહેન્દ્રભાઈ પટેલે પણ સ્વાઈન ફલુ અંગેની વધુ માહિતી આપી હતી. ત્યારબાદ કચ્છ જિલ્લા વિકાસ અધિકારી આર.જી.બિલોરાએ પણ સ્વાઈન ફલુની અંગેની ઊંડી સમજ આપી હતી. ડો.સતીષ મકવાણા જિલ્લા આરોગ્ય અધિકારી-કચ્છ તેમણે લોકોને વિનંતી કરી કે આજુબાજુના વિસ્તારમાં જે કોઈને

પણ આવા લક્ષણો જોવાં મળે તો તેને તાત્કાલિક નજીકનાં આરોગ્ય કેન્દ્રમાં તપાસ કરવવા વિનંતી કરી હતી. તાવ, શરદી, ઉધરસ, માથાનો દુઃખાવો વગેરે એ સ્વાઈન ફલુના સામાન્ય લક્ષણો છે. અંતમાં શાળાના પ્રિન્સિપાલશ્રી કે.કે.પટેલે વિદ્યાર્થીઓને સ્વચ્છતા રાખવાની તેમજ કોઈપણ સ્વાઈન ફલુના લક્ષણ જણાય તો કોઈ પણ શિક્ષકશ્રીનો તાત્કાલિક સંપર્ક કરવો. તેમજ કોઈ પણ પ્રકારનો ગભરાટ રાખવો નહિ તેવી આપીલ કરી.

જોડાણી અંતાક્ષરી સ્પર્ધા

અમારી શ્રી સ્વામિનારાચાર્ણ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળા-બળદિયામાં તા. ૧૪-૨-૧ પને શનિવારના રોજ જોડાણી-અંતાક્ષરી સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સમગ્ર સ્પર્ધાનું સંચાલન શ્રીમતિ મધુબેન પટેલ અને શ્રી જનકભાઈ પટેલએ કર્યું હતું. ઈતર પ્રવૃત્તિનો મુખ્ય ઉદ્દેશ બાળકોનો સર્વાંગી વિકાસ થાય તેવો હોય છે. જોડાણી-અંતાક્ષરી સ્પર્ધાનો ઉદ્દેશ બાળકોમાં જોડાણીના લખાણ દ્વારા ગુજરાતી ભાષા લેખનમાં જોડાણીનો સુધાર થાય અને અંતાક્ષરી દ્વારા આનંદની અનુભૂતિ થાય તેવો હતો. આ સ્પર્ધામાં ધો-૫ થી ધો-૮ સુધીના એક-એક ગૃહમાંથી એક-એક વિદ્યાર્થી લેવામાં આવ્યા હતા. સ્પર્ધામાં પાંચ રાઉન્ડ રાખવામાં આવ્યા હતા. ૧) ફિલ્મગીત ૨) ભજન/કિર્તન ૩) દેશભક્તિ ગીત ૪) લગ્નગીત અને છેલ્લો રાઉન્ડ ૫) કાંચાનાનો રાખવામાં આવ્યો હતો. તેમાં પ્રથમ ફિલ્મિંગીતને લગતી જોડાણી જેવી કે ભગવાન તો તેના પરથી આવતું ફિલ્મી ગીત યે તો સચ હૈ કે ભગવાન હૈ....એટલે કે જોડાણીનો શબ્દ ગીતમાં આવી જાય તે પ્રમાણેનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ફિલ્મી ગીત પ્રમાણેનું પાંચે રાઉન્ડમાં આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. અંતાક્ષરીનું નામ સાંભળતા જ બાળકોમાં ઉત્સાહનો સંચાર થયેલો તેમના મુખ ઉપર જોવા મળતો હતો. સ્પર્ધાની શરૂઆતથી અંત સુધીનો સમગ્ર કાર્યક્રમ ખૂબ જ રસપ્રાણ રહ્યો હતો. જોડાણી-અંતાક્ષરી સ્પર્ધાનું નિરિક્ષકનું કામ વેકરીયા ભાવિકાબેન અને હિરાણી રીકલ્બેન એ કર્યું હતું. સ્પર્ધા પૂર્ણ થતાં સ્પર્ધાનું પરિણામ જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું તેમાં પ્રથમ નંબર મુક્તાનંદ ગૃહ, દ્વિતીય નંબરે ઘનશ્યામગૃહ અને તૃતીય નંબરે અબજુબાપાગૃહ વિજેતા થયા હતા.

અંતે વિજેતા થનાર ગૃહોના વિદ્યાર્થીઓને આચાર્ય શ્રી કે.કે.પેટેલ સાહેબને ખૂબ-ખૂબ અભિનંદન પાઠવ્ય હતો. અને ગુજરાતી ભાષાનું મહત્વ સમજાવતો એક સરસ મજાનો પ્રસંગ કહી કાર્યક્રમને પૂર્ણ જાહેર કર્યો હતો.

કિવળ સ્પર્ધા

તારીખ ૧૪/૨/૧૫ના રોજ શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળા ૧૨:૧૦ થી ૧:૦૦ વાગ્યા સુધી સહાયાભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં સૌપ્રથમ શાળાના શિક્ષકા શ્રીમતિ મધુબેન પેટેલ દ્વારા જોડણી-અંતાક્ષરીનું આયોજન કરવામાં આવેલ હતું. જેમાં વિદ્યાર્થીઓને ઉત્સાહભેર ભાગ લીધો હતો. ત્યારબાદ M.D કોલેજ ઓફ એજિયુકેશન ના B.Ed ના તાલીમાર્થીઓ દ્વારા જી.કે.કિવળ સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાનમાં વધારો થાય તે હેતુને ધ્યાનમાં રાખીને આ સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ભાગ લેનાર વિદ્યાર્થીઓ ને ચાર ગ્રુપ A,B,C,D માં વિભાજિત કરવામાં આવ્યા હતા. આ સ્પર્ધાના સંચાલક તરીકે નીતાબેન હાલાઈને નિમવામાં આવ્યા હતા. આ સ્પર્ધામાં તમામ વિષયોને આવરી લેતા મશ્રી પૂછવામાં આવ્યા હતા. જેમાં વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહભેર ભાગ લીધો. નિર્ણયક તરીકે આ સ્પર્ધામાં મંજુલાબેન હિરાણી, ખત્રી હેતલબેન હતા. એમાં વિજીથી થયેલી ટીમને મહેશ્વરી વિશાળ અને ભુવા ડિમ્પલબેન, હિરાણી મંજુલાબેન અને ખત્રી હેતલબેન માતૃભાષા ઉપર સરસ વક્તવ્ય આપ્યું હતું.

સમગ્ર કાર્યક્રમ દરમિયાન શાળાના આચાર્યશ્રી શિક્ષકો તેમજ વિદ્યાર્થીઓનો પુરતો સાથ સહકાર મળ્યો હતો. સમગ્ર કાર્યક્રમ સફળ રહ્યો. અંતે શાળાના આચાર્યશ્રી કે.કે.પેટેલ સાહેબે વિદ્યાર્થીઓને કહ્યું કે આજના કોમ્પિટેશનના યુગમાં જનરલ નોલેજ કેટલું જરૂરી છે તે વિશે સરસ રસપ્રદ માહિતી આપી કાર્યક્રમને પૂર્ણ જાહેર કર્યો હતો.

માતૃભાષા ગૌરવદિન નિમિત્તે

માતૃભાષા સમાઝની ઉજવણી

અમારી શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક સ્કૂલ બળદિયામાં માતૃભાષા ગૌરવદિનની ઉજવણી તારીખ ૨૧ થી ૨૬ દરમિયાન કરવામાં આવી હતી. જેનું સંચાલન શ્રીમતિ મધુબેન પેટેલે કર્યું હતું. તારીખ

૨૧ ફેબ્રુઆરીનો દિવસ સમગ્ર વિશ્વમાં માતૃભાષા ગૌરવદિન તરીકે ઉજવવામાં આવ્યો હતો. અમારી શાળામાં ૨૧ ફેબ્રુઆરી શનિવારે શ્રીમતિ મધુબેન પેટેલે માતૃભાષા ગુજરાતી વિશે સરસ મજાની માહિતી આપી માતૃભાષા પ્રત્યે પ્રેમ અને લાગણી કેળવાય તેવા પ્રયત્નો આપણે સતત કરતા રહેવું જોઈએ તેમ જાણાવ્યું હતું. ત્યારબાદ ધોરણ-૮ નો વિદ્યાર્થી ખુંગલા ઋત્વિક અને ધોરણ-૯નો વિદ્યાર્થી ખુંગલા સચિનાને માતૃભાષાનું મહત્વ અને ભાષાતસ્નાં માધ્યમ તો ગુજરાતી જ હોવું જોઈએ. તે વિશે સરસ વક્તવ્ય આપ્યું હતું ત્યારબાદ ધો-૯ના વિદ્યાર્થી જાદુ ભાવેશે કવાયિત્રી મીરાંબાઈના જીવન કવન વિશે સરસ રૂજાતાત કરી હતી. ત્યારબાદ ધોરણ-૯ના વિદ્યાર્થી જરૂર ભૌતિક જવેસંદ મેધાણીના જીવન પર આધારિત પ્રસંગ અને તેમની ફૂતિઓ વિશે સમજૂતી આપી હતી. ત્યારબાદ બાબણીયા પારસે પ્રેમાંદ વિશે સરસ રજૂઆત કરી હતી. ત્યારબાદ M.D કોલેજમાંથી આવેલ B.Edની તાલીમાર્થી બહેનો અનુકૂમે ભુવા ડિમ્પલબેન, હિરાણી મંજુલાબેન અને ખત્રી હેતલબેન માતૃભાષા ઉપર સરસ વક્તવ્ય આપ્યું હતું.

અંતમાં શ્રીમતિ મધુબેન બાળકોને સંબોધતા જાણાવ્યું હતું કે “બાળકને જે ભાષામાં સ્વખન આવે તે ભાષામાં શિક્ષણ આપવું જોઈએ.” અંગેજુ ભાષાનું મહત્વ સમજાવતાં કહ્યું હતું કે આજના સ્પર્ધાત્મક યુગમાં અંગેજુ ભાષાની તાતી જરૂરીયાત છે. તે શીખવી જ જોઈએ પણ માતૃભાષાને ભૂલવી ન જોઈએ. અંતમાં પેટેલ રાજેશાભાઈ સાહેબે માતૃભાષાનું મહત્વ સમજાવતું સરસ મજાનું ગીત રજૂ કર્યું હતું. શાળાનો સમય પૂર્ણ થતો અંતે કાર્યક્રમ પૂર્ણ કરવામાં આવ્યો હતો.

તા. ૨ ૩-૨-૧ પને સોમવારની પ્રાર્થના સભામાં માતૃભાષા સમાઝની ઉજવણી નિમિત્તે ગીત-ગઝલ કાવ્ય પઠન-ગાન સ્પર્ધા યોજવામાં આવી હતી. તેમાં ધોરણ-૯ માંથી જરૂર ભૌતિક હાજુ કાસમ તારી વિજણી રે...કાવ્યગાન કર્યું હતું. ધો-૬ના વિદ્યાર્થી હિરિયા વિવેક મળતાં મળી ગઈ મોંવેરી ગુજરાત...કાવ્યનું પઠન કર્યું હતું. ત્યારબાદ ગઢવી કેતને નયનને બંધ રાખીને..ગઝલ ગાઈ હતી અને કાર્યક્રમ પૂર્ણ થયો હતો.

તા. ૨૪-૨-૧ પને મંગળવારના રોજ પ્રાર્થનાસભામાં ધોરણ-૮ના વિદ્યાર્થી ખુંગલા સચિને માતૃભાષા વિશે કાવ્યસર્જન કરી તેની રજૂઆત કરી હતી. ત્યારબાદ જરૂર ભૌતિક વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ દરમ્યાન કયા કયા ગુણો કેળવવા જોઈએ તે વિશે કાવ્યસર્જન કર્યું હતું. ધોરણ-૭ ના વિદ્યાર્થી ધા.પરમાર ઉપેન્ડ્રાંગે ગીત રજૂ કર્યું હતું અને કાર્યક્રમ પૂર્ણ જાહેર કર્યો હતો.

તા. ૨૪-૨-'૧ પને બુધવારના રોજ માતૃભાષા ગૌરવદિન ઉજવાણી સમાન નિમિત્ત શાળામાં પુસ્તક પ્રદર્શન ગોઠવવામાં આવ્યું હતું. શાળાના દરેક વિદ્યાર્થીઓએ તે પ્રદર્શન જોયું હતું. અને ઐતિહાસિક, વિષય તથા ધર્મને લગતા પુસ્તકોથી માહિતગાર થયા હતા. પ્રદર્શનમાં ધોરણ-૫ થી ૧૦ એમ કમાનુસાર વિદ્યાર્થીઓને લઈ જવામાં આવ્યા હતા અને ધો-૧૦ના વિદ્યાર્થીઓએ જોયા પણી આ કાર્યક્રમને પૂર્ણ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

તા. ૨૬-૨-'૧૫ ને ગુરુવારના રોજ લોકો માતૃભાષા વિશે સજાગ બને તે હેતુથી ગામમાં રેલીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં શાળાના વિદ્યાર્થીઓ તથા શિક્ષકોએ સવારે ૮ વાગે સ્વામિનારાયણ શાળાથી લઈને ગામની પ્રાથમિક શાળા સુધી રેલી યોજી હતી. તેમાં માતૃભાષાને લગતા સૂત્રો બોલાવવામાં આવ્યા હતા.

માતૃભાષા ગૌરવદિન સમાણની ઉજવાણી પૂર્ણ થતાં શાળાના આચાર્ય શ્રી કે.કે.પેટેલ સાહેબ માતૃભાષાના મહત્વ વિશે સુંદર દ્રાસ્તાત્ર કર્યું હતું અને માતૃભાષાનું મહત્વ સમજાવતાં કર્યું હતું કે માતૃભાષાએ તો ‘આંખ’ છે જ્યારે પરભાષાએ ‘ચશમાં’ છે કદાચ ચશમા વગર માનવી ચલાવી શકે પણ આંખ વિના ચલાવી શકે? તેવી સરસ મજાની સમજ આપી હતી. સમય પૂર્ણ થતા કાર્યક્રમને પૂર્ણ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.

ઇન્ટરશિપ માટે આવેલ B.Edના તાલીમાર્થીઓ

અમારી શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રાથમિક તો માધ્યમિક શાળા બળદિયામાં તા. ૧૩-૨-૧૫ થી તા. ૨૪-૨-૧૫ દરમિયાન M.D કોલેજના તાલીમાર્થી ભાઈ તથા બહેનો ઇન્ટરશિપ કાર્યક્રમ માટે આવેલ હતા. જેમાં ગણિત-વિજ્ઞાનના તાલીમાર્થી બહેન હુલાઈ નીતાબેન

અંગ્રેજી - સા.વિના તાલીમાર્થી ભાઈ મહેશરી વિશાળભાઈ ગુજરાતી સંસ્કૃતના તાલીમાર્થી બહેન ભુવા ડિમ્પલબેન ગુજરાતી-હિન્દીના બહેન હિરાણી મંજુલાબેન અને ખત્રી હેતલબેન હતા. આ બધા તાલીમાર્થીઓએ આ ઈન્ટરનશિપ કાર્યક્રમ દરમ્યાન ખૂબ જ ઉત્સાહથી પોતાનું શિક્ષણકાર્ય કર્યું હતું તથા શિક્ષણના એક અંગ સ્વરૂપ ઈતર પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન તા. ૨૪-૨-'૧ પને બુધવારને રોજ કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ૧૦૦ મીટિંગ દોડ, સંગીત ખુરશી અને લંગડી સ્પર્ધા રાખવામાં આવી હતી. જેમાં ૧૦૦ મી દોડ્યા. ધો-પમાંથી કેરાઈ હર્ષિલ, ધો-૬ માંથી સેંચાણી કૃષ્ણા, ધો-૭ માંથી કાપડી કિશન, ધો-૮ માંથી ચાવડા મનિષ, ધો-૯ માંથી શઠવા દિનેશ આ વિદ્યાર્થીઓ વિજેતા થયા હતા. સંગીત ખુરશીની સ્પર્ધામાં પ્રાથમિકમાંથી વ્યાસ મીત તથા માધ્યમિકમાંથી મ્યાત્રા હરી કે વિજેતા થયા હતા. લંગડી સ્પર્ધામાં પ્રાથમિકમાંથી ગોયલ અધ્યિન તથા માધ્યમિકમાંથી જોડા વિજ્ય ગુલાબસિંહ વિજેતા થયા હતા. સ્પર્ધાઓ પૂર્ણ થતા વિજેતા વિદ્યાર્થીઓને તેમના તરફથી ઈનામ આપવામાં આવ્યા હતા. તથા શાળાને પણ ભેટમાં વિદ્યાદેવી સરસ્વતી માતાની મૂર્તિ આપી હતી. તથા શાળાના શિક્ષકો, આચાર્યશ્રી, તથા વિદ્યાર્થીઓને તેઓએ ખૂબ આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. અંતે શાળાના આચાર્યશ્રી કે.કે.પેટેલ સાહેબે તેમની મહેનત અને લગનના વખાણ કર્યા હતા. તથા તેઓ જીવનમાં ખૂબ જ પ્રગતિ કરે તેવી શુભેચ્છા પાઠવીને કાર્યક્રમને પૂર્ણ જાહેર કર્યો હતો.

ઇન્સપેક્શન

તા. ૨૪-૨-૨૦૧૫ ને બુધવારના રોજ સરકારશ્રી દ્વારા શાળાનું ઇન્સપેક્શન કરવામાં આવ્યું હતું A.D. શ્રી રાજગોર સાહેબ S.S.C ના ૧૦૦% રીજલ્ટ તથા દર સાલનું રીજલ્ટ માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ કરતા ઊંચુ આવેલું જોઈને પ્રિન્સિપાલશ્રી કે.કે.પેટેલ સાહેબ તથા સમગ્ર સ્ટાફ તથા ટ્રસ્ટીમંડને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન આપ્યા હતા. શાળાની ભૌતિક સુવિધાઓ સાયન્સ લેબોરેટરી, કોમ્પ્યુટર રૂમ, પુસ્તકાલય, પ્રાર્થના ખંડ, વર્ગખંડો, રમતનું મેદાન વગેરે જોઈને સંતોષ વ્યક્ત કર્યો હતો. શાળાની વીકલી,

પખવાહિક, મંથલી પરીક્ષાઓ, ઈતર પ્રવૃત્તિઓનું ગૃહ પ્રમાણેનું આયોજન, લેખન આયોજન, પ્રાર્થના સભાનું આયોજન બુલેટીન બોર્ડનું મેટર, ગ્રોજેક્ટ વર્ક શિક્ષણ પદ્ધતિ વગેરે નિહાળીને આનંદ વ્યક્ત કર્યો હતો.

“વિજ્ઞાન દિનની ઉજવણી”

તા. ૨૮-૨-’૧૫ ને શનિવારના રોજ અમારી શ્રી સ્વામિનારાયણ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળામાં “વિજ્ઞાન દિવસ” ની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. તેમાં કાર્યક્રમનું સમગ્ર સંચાલન શ્રીમતિ કૃપાલીબેન કાલરિયા અને શ્રી શૈલેષ્ઠાઈ પેટેલે કર્યું હતું અને આ દિવસની ઉજવણી વિશે માહિતી આપી હતી.

તા. ૨૮-૨-’૧૫ ને “વિજ્ઞાન દિવસ” તરીકે ડે.સી.વી.રામની યાદમાં ઉજવવામાં આવે છે. તેમને કરેલી શોધ માટે તેના બહુમાનમાં આ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે. આ દિવસે આપણા આખા દેશમાં તમામ શાળા-કોલેજોમાં વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે “વિજ્ઞાન પ્રદર્શન, ક્વીજ સ્પર્ધા, Live demonsttrytion” તેમજ ટી.વી અને રેડિଓમાં વિજ્ઞાન વિશેના અનેક નવતર પ્રયોગો બતાવીને આ દિવસ ઉજવાય છે. અમારી શાળામાં પણ અમારા શિક્ષકો શ્રીમતિ કૃપાલીબેન અને શ્રી શૈલેષ્ઠાઈએ વિજ્ઞાનની શોધ દ્વારા આપણા દેશને અવનવી શોધો અને ટેકનોલોજીનાં ઉપયોગ દ્વારા થતા પર્યાવરણને લાભ આધારીત માહિતી આપી અને પ્રયોગો કરી બતાવ્યા હતા.

આ ઉપરાંત આપણા દેશમાં દરવર્ષે અલગ અલગ થીમ ઉપર વિજ્ઞાન દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે. જેમકે વર્ષ

2000- Our changing earth

2001- Information Technoloy for Science education

2002- Wealth from waste

2003- The blue print of life

2004- Encuraginy scientific Awarness in community

2005- Celebrating physics

2006- Narture Nature for our future

2007- more gop per drop

2008- understaning the planet earth

2009- expanding Horizontal science

2010- Gender equity science & Technology for justaunable development

2011- chemistry energy option for Nacler safely

2013- Genctically modify crops.

2014- for stering scintic temper.

આ રીતે વિવિધ થીમ આધારીત આ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવે છે. અને લોકોમાં જાગૃતિ લાવવામાં અવનવા પ્રયાસો કરવામાં આવે છે. અને આ વર્ષ ૨૦૧૫ ને Science for Nation Building આ થીમ ઉપર ઉજવવનો નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે. અને અનેક પ્રયાસો દ્વારા લોકોમાં જાગૃતિ કેળવવાની એક પહેલ કરવામાં આવશે તો આપણા દેશનું ઘડતર સારી રીતે થઈ શકે છે અને કોઈપણ દેશનાં વિકાસમાં પાયામાં વિજ્ઞાન જ રહેલું છે એ વાતને સાર્થક કરવા આ થીમ આધારિત વિજ્ઞાન દિનની ઉજવણી કરવાની છે.

આ ઉપરાંત આ દેશની ઉજવણીમાં દર વર્ષ Racc Radio Astronomy Centrecoty તેમજ GMRT (Giant metro wate Radio Telescope) અને NCRA (National Centre for Radio Astro Physics) તેમજ TIFRC (Tata Insiture for fundamn Resrarch) દ્વારા પણ ઉજવવામાં આવે છે. વગેરે જેવી માહિતી શ્રીમતી કૃપાલીબેન કાલરિયા દ્વારા આપવામાં આવી હતી. તેમજ વિજ્ઞાન પ્રદર્શનની મુલાકાત અંગ્રેજી માધ્યમમાં સર્વે વિદ્યાર્થીઓએ લીધી હતી.

અને અંતે આચાર્યશ્રી કે.કે.સાહેબે વિજ્ઞાનના મહત્વ વિશે માહિતી આપી અને કાર્યક્રમને પૂર્ણ જાહેર કર્યો હતો.

“શ્રી ધનશયામ એકેડમી-બળદિયા”

“શૈક્ષણિક પ્રવાસ”

શ્રી ધનશયામ એકેડમી-બળદિયામાં શાળાના વિદ્યાર્થીઓના અભ્યાસને ધ્યાનમાં રાખીને શાળાના આચાર્યશ્રીએ તા. ૨૨-૨-૧ ને રવિવારનાં દિવસે પ્રવાસનું આયોજન કરેલ.

આ પ્રવાસમાં બે મુખ્ય સ્થળોની મુલાકાત લેવામાં આવેલ. કાળો કુંગર અને ધોરડો(સફેદરણ) જેમાં શાળાના

ધોરણા- દ્વી ધોરણા- ઈના વિદ્યાર્થીઓનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ.

તા. ૨૨-૨-૧ પને રવિવારના રોજ સવારના ૭:૩૦ વાગ્યે શાળાની બસમાં જ વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો સૌપ્રથમ કાળો ઉંગર જવા નીકળેલા. પ્રથમ બે કલાકનો સમય શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોએ બસમાં અંતાક્ષરી રમતા-રમતા વિત્તવ્યા. ત્યારબાદ અમે ૧૧:૦૦ વાગ્યે કાળો ઉંગર પહોંચ્યા. જ્યાં એક દટાત્રેયનું મંદિર આવેલું છે. એક લોકવાયકા મુજબ એવું માનવામાં આવે છે કે આ દટાત્રેયનાં મંદિરમાં કાચમાંથી સૂર્યનું પ્રથમ કિરણ ભગવાન દટાત્રેય પર પડ્યું હતું. ખૂબ જ સુંદર અને ઈતિહાસની ઝાંખી કરાવતો આ પર્વત ખૂબ જ આકર્ષક અને સુંદર છે. મંદિરથી થોડે ઉપરના ભાગમાં એક સુંદર વૃક્ષો અને પક્ષીઓનું મહાવ સમજાવતું પરિસર છે. જેની ઉપરથી આપણે કર્યાના સફેદરણ અને કાળો ઉંગરનું અદ્ભૂત સૌંદર્યને નિહાળી શકીએ છીએ. ઉંગર ઉપર સુંદર મજાનું ભોજનાલય આવેલું છે. જેમાં બેસીને વિદ્યાર્થીઓ પોતાના ઘરેથી લઈ આવેલ પૌષ્ટીક આહારને આરોગ્યો. ત્યારબાદ અમે ત્યાંથી ધોરડો જવા માટે બાપોસના ર વાગ્યે નીકળ્યા. રસ્તામાં આવતું વિશ્વવિદ્યાત એવું બશીનું મેદાન અને ઘાસ જોતા જોતા અમે ૩:૩૦ વાગ્યે પહોંચ્યા.

ધોરડો પહોંચ્યાં જ શાળાનાં વિદ્યાર્થીઓ ધોરડોમાં ચાલતા રણોત્સવને જોઈ ખૂબ જ ખુશ થઈ ગયા. ત્યાંથી આગળ જતા અમે સફેદરણમાં પ્રવેશ કર્યો. ત્યાં શાળાના વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય સૈનિક દ્વારા એમનાં હુથમાં રહેલી બંદુક વિશે માર્ગદર્શન આપવામાં આવેલ. ત્યારબાદ ત્યાંથી આગળ અમે સફેદરણમાં પ્રવેશ કર્યો. ત્યાં કચ્છીજનો તેમજ કચ્છી પહેરવેશની ઝાંખી થઈ. સફેદરણની અંદર શાળાના શિક્ષકો સાથે વિદ્યાર્થીઓ દૂર-દૂર સુધી ફર્યા અને સફેદરણના કુદરતી સૌંદર્યની ખૂબ જ મજા માણ્યો. ત્યાંથી અમે ૫:૩૦ કલાકે પરત આવવા નિકળી ગયા. રસ્તામાં બસની અંદર જ અંતાક્ષરીની મજા માણુતા અમે અમારા એક દિવસીય પ્રવાસની ખૂબ જ મજા માણ્યોને સાંજના ર વાગ્યે અમે ઘરે પહોંચ્યા.

થૈતળાળી આઠાશીઓથી

સર્વે મહ્યા કહેવાય. પછી તેમાં પૂર્ણકામ થઈને પ્રસંગતાના સાધન કરતા રહીને મૂર્તિના નિત્યનવીન સુખમાં ગરકાવ રહેવાનું છે.

પ્રશ્ન: ગુરુદેવ, સત્તસંગમાં કયારેક એવું જોવા મળે છે કે કેટલાક એકાંતિક મુક્તોને અવરભાવમાં અતિશય આર્થિક ભીસ તથા વ્યવહારિક સંકટોનો સામનો કરવો પડતો હોય છે. એ જોઈને કોઈક સત્તસંગીને એવા સંશય થાય છે કે જુઓને! આને કેવા પાપ કર્યા હુશે કે આવા સત્તસંગમાં આવ્યા પછી પણ આની તકલીફોનો અંત આવતો નથી...આવા સંશયતમાંઓને આપ શું સલાહ આપવા માંગો છો.

પ.પુ.ગુરુવર્ય: સાચો સત્તસંગી એ કહેવાય કે જે અન્ય દુઃખી સત્તસંગીની વહારે આવી તેને સંકટોનો સામનો કરવામાં મદદરૂપ થાય. નિયમ, નિશ્ચય અને પક્ષ એ આપણા સંપ્રદાયનો પાયાનો સિદ્ધાંત છે. નરસિંહ મહેતા જેવાએ પણ લખી નાખ્યું કે, વૈષણવજન તો ઓણે રે કહીએ જે પીડ પરાઈ જાણે રે.. દરેક ધર્મમાં દયા અને કરુણાને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવ્યું છે. ઈશુ જ્યિસ્તે પણ કહ્યું કે Help thy neighbour જે સત્તસંગી બીજા દુઃખી સત્તસંગીને જોઈને તેની મદદ દોડી જવાને બદલે તેની ટીકા કરે તેને હું સત્તસંગી માનતો જ નથી. ગીતામાં પણ કહ્યું છે કે, સંશયતામાં વિનશ્યતિ | સંશય કરનાર વહેલો મોડો કલ્યાણના માર્ગમાંથી પે જ છે.

એકાતિક મુક્તના જીવનમાં જે કાંઈ તકલીફો આવે છે તે તો શ્રીજીમહારાજનો કૃપાપ્રસાદ હોય છે! એવે ટાણે જે જે મુમુક્ષુઓ એ મુક્તની તન, મન, ધનથી સેવા કરે તેના ઉપર શ્રીજીમહારાજની અપરંપાર કૃપા થાય છે. બાપાશ્રી જ્યારે મંદવાડ ગ્રહણ કરતા ત્યારે કહેતા કે, ‘આ મંદવાડ સહુ હેતવાળા સંત હરિભક્તોના સમાસ અર્થે છે. આ સેવા અન્તં જન્મોના ખોટના ખાતા વાળી નાખે એવી અમૂલ્ય છે.’ આ વાત આપણે સામાન્યમાં સામાન્ય સત્તસંગીની બાબતમાં પણ સાચી માનવાની છે. જેના મુખે ભગવાન સ્વામિનારાયણનું નામ છે તે બધાં જ દિવ્ય છે અને એ બધાં દાસોનો હું દાસ છું એવો દાસાનુદાસ ભાવ રાખીએ તો જ શ્રીજીમહારાજની પ્રસંગતા આપણાને પ્રાપ્ત થાય!

શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશન આયોજન અનાદિ મુક્તરાજ પૂજયશ્રી નારાયણભાઈ પ્રાગટ્યાદીન નિમિત્તે સત્સંગ બ્રહ્મયજ્ઞ

અનાદિમુક્તરાજ પરમપૂજય શ્રી નારાયણભાઈના પ્રાગટ્યાદીન નિમિત્તે તા. ૧૬-૨-૨૦૧૫ ને સોમવારના રોજ શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશન દ્વારા મનોરમા પાર્ટી ખોટમાં એક હિંદુસીધ સત્સંગ બ્રહ્મયજ્ઞનું સુંદર આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

બ્રહ્મયજ્ઞની શક્યાત્મક મંગલમય ખુશનુમા વાતાવરણમાં સત્સંગના સુપ્રાસિદ્ધ સંગીત કલાકાર પ.ભ. હસમુખભાઈ પાટડિયાને પ્રાર્થના તથા કીર્તન આરાધના દ્વારા કરી.

ત્યારબાદ ધામ-ધામથી પદ્ધારેલા સંતોમાંથી સૌ પ્રથમ મૂળીધામથી પદ્ધારેલા સદ્. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી વિશ્વપ્રકશદાસજી સ્વામીએ સવિકલ્પ સમાધિ અને નિર્વિકલ્પ સમાધિ વિષે તથા સર્વોપરી ઉપાસના અને સ્વરૂપનિઃખાની વાત કરી અને પૂ. નારાયણમામાનો ગુણાનુવાદ કરી રસપ્રદ પ્રવચન કર્યું.

શારોડી ગુરુકુળથી પદ્ધારેલા સત્સંગના મૂર્ખન્ય સંત સદ્. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી માધવપ્રિયદાસજી સ્વામીએ તત્ત્વજ્ઞાનની સાથે સાથે બાળ સહજ નિર્દોષતાથી મામાશ્રી જેવા મુક્તોના કૃપાદૂપી વરસાદમાં પલળવા આવ્યા છીએ. તેમના ચરણે જવાથી ભગવાનના સુખની પ્રાપ્તિમાં સુગમતા રહે છે. તે વિશેની સુંદર વાત કરી.

ત્યારબાદ ૧૦-૪૬ વાગ્યે પૂ. શ્રી નારાયણમામાના પ્રાગટ્યાનો સમય થતાં આનંદ અને અનેરા ઉત્સાહ સાથે હાજર રહેલા સૌ હરિભક્તોએ મહાનિરાજનનો (આરતી) લાભ લઈ અલૌકિક આનંદમાં રસ્તરબોળ થયા.

બાદમાં સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશન દ્વારા નવ્ય-ભવ્ય પ્રકાશનો, તથા પુનઃમુદ્રિત પ્રકાશનો, વચનમૂત્ર ઓડિયો એમપીશ્રી ડીવીડી, અમૃત સરિતા ઓડિયો એમપીશ્રી સીડી, યુએસબી પેનદ્રાઈવમાં મિશન દ્વારા પ્રકાશિત પુસ્તકોની ઓડિયો એમપીશ્રી સીડી, ડીવીડી, મિશન દ્વારા પ્રકાશિત પુસ્તકની ઈલ્બુક પીડીએક ફાઈલ વગેરે મુક્તવામાં આવેલ છે. વચનમૂત્ર રહુસ્થાર્થની અનરોઠ એપ્લિકેશન વગેરેનું વિમોચન શક્યાત્મક નાના બાળમુક્તો દ્વારા કરવામાં આવી. ત્યારબાદ અગ્રગાય સંતો અને સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશનના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી શ્રી મુક્તશભાઈ અને છતેરી સ્થાનના પ્રમુખ શ્રી ગોવિંદભાઈ વગેરે દ્વારા વિમોચન સંપત્ત થયું.

ત્યારબાદ સદ્. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી અક્ષરવિહારીદાસજી સ્વામી વેજલપુર પંચમહાલ, સદ્. ગુ. શ્રી મહાત્મા સ્વામી સુરેન્દ્રનગર, સદ્. ગુ. શ્રી પુરુષોત્તમયરણદાસજી સ્વામી જોયાવરનગર, સદ્. ગુ. શ્રી શ્રીરંગદાસજી સ્વામી વડોદરા, સદ્. ગુ. શ્રી વિવેક સ્વામી ગ્રંગદ્રા વગેરે ધામોથી પદ્ધારેલા વિદ્વાન સંતોંધે પૂ. નારાયણમામાની સ્થિતિ અને હિંદ્ય કલ્યાણકારી ગુણોનું સુંદર વાર્ષિન કરી મનનીય પ્રવચનો કર્યા.

છતેરી સ્થાનથી પદ્ધારેલા શ્રી ગોવિંદભાઈએ જણાવ્યું કે છતેરીધામ અને મિશન સંસ્થા બંને એક જ છે અને દરેક કાર્યો સાથે મળી કરે છે. તેમણે કૃપાવર્ષા મહોત્સવ પ્રસંગે છતેરી ધામમાં પદ્ધારવાનું સર્વોને ભાવબીનું આંત્રેષ્ટ આપી વિરમ્યા.

પ.ભ.શ્રી જીતુભાઈ વ્યાસે પૂ. નારાયણમામાના અલૌકિક પ્રતાપને બિરદાવી અનાદિમુક્તતાની સ્થિતિનું આધ્યાત્મિક રહુસ્ય સંક્ષિપ્તમાં સમજાવ્યું. સવારના સત્રના અંતમાં પ.ભ. શ્રી યુનુસભાઈએ મહારાજના જ્ઞાનની સાચી સમજણ આપણો સૌઅં કેળવીને ભગવાનમાં જોડાવાની વાત કરી. આમ થોડીવાર ધૂન્ય અને કીર્તન કર્યા બાદ સવારનું સત્ર પૂર્ણ થયું.

પ.ભ.શ્રી હસમુખભાઈ પાટડિયાની કીર્તન-આરાધના દ્વારા બપોરના સત્રની ઉંઠાયે શુભ શક્યાત્મક થઈ.

ત્યારબાદ ગઢાથી પદ્ધારેલા સદ્. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી ભક્તિપ્રિયદાસજીએ પૂ. નારાયણમામાની ધ્યાનની સ્થિતિને બિરદાવી. તથા રાજકોટથી પદ્ધારેલા સદ્. ગુ. શ્રી હરિપ્રિયદાસજી સ્વામીએ પ્રાસંગિક ઉદ્ઘોધનમાં કહ્યું કે ગુરુદેવ કહેતા કે શાસ્ત્રી સ્વામી જો કોઈ ગૃહસ્થ હરિભક્તના જાહેરમાં વખાણ કરતા હોય તો તે નારાયણમામાના વખાણ કરતા. મામાશ્રી ગૃહસ્થમાં રહ્યા થકા સંત જ છે. તેવી મામાશ્રીની સ્થિતિને બિરદાવી.

સુરત ગુરુકુળથી પદ્ધારેલા સદ્. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી ધર્મવલભદાસજી સ્વામીએ ધ્યાનના પ્રકારો વિશે સુશ્રમ સમજાવ્યા આપી. નારાયણમામા તો જીવનભર મહારાજના સ્વરૂપમાં વિલિન રહ્યા પણ આ જે માર્ગો એમણે કંડાર્યો એમાં મહારાજના સ્વરૂપનો જે સર્વોપરી ભાવ, હિંયબાવ તેમણે કરી બતાવ્યો. અને સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશનનો ધ્યેય જે ધ્યાન તેની વ્યવસ્થા માટે સુરત ગુરુકુળમાં ધ્યાનખંડ બનાવ્યો તેમાં શ્રી સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશન દ્વારા ધ્યાનની મૂર્તિ પદ્ધારવચ્ચમાં આવી છે. અને ડિવાઈન મિશનની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ અને ધ્યાન-ધારણાની આ પરંપરા પૂ. નારાયણમામાએ ચલાવી છે તેનો વિકાસ થતો રહે એટલું કહીને નારાયણમામાના ચરણોમાં મારા હંદયની પુષ્પની માળાઓ અર્પણ કરીને કોટી કોટી વંદન કરું છું.

વહ્તાલ ટેપલ બોર્ડના મુખ્ય કોઠારી સદ્. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી નીલકંદ્રયરણદાસજીએ ‘તામારી મૂર્તિ વિના મારા નાથ રે.’ મેમાંદ સ્વામિ રચિત કીર્તન પર પોતાની સંગીતમય આગાવી વિશિષ્ટ શૈલીમાં સમજૂતી આપી પૂ. નારાયણમામાનો ગુણાનુવાદ કર્યો.

વહ્તાલ ટેપલબોર્ડના ચેરમનશ્રી સદ્. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી ધનશ્યામપ્રકાદશાસજી સ્વામીએ તેમની વાણીમાં કહ્યું કે ભગવાન અને ભગવાનના અનાદિમુક્તો સ્વતંત્ર છે. તેમને આવવા-જવાનું

નથી હોતું. જે ભગવાનના ચરિત્રો આપણને જે સુખ આપે છે એટલું જ સુખ એમના જે અનાદિમુક્તોના ચરિત્રો પણ આપે છે. મહારાજે અનેક મુક્તોને આ લોકમાં મોકદ્યા, તેમાંના એક પૂ. મામા છે. જેવા મહારાજે પરચા પૂર્યા એવા જ મોટા સંતોષે પરચા પૂર્યા, એવા જ બાપાશ્રીએ પરચા પૂર્યા અને એવા જ મામાશ્રીએ પણ પરચા પૂર્યા. મોટાના ચરિત્રો કલ્યાણકારી છે જેમ ભગવાનની સમગ્ર કિયાઓ જીવોના કલ્યાણ માટે છે તેમ મહામુક્તોની કિયા પણ જીવોના કલ્યાણને માટે હોય છે. અને પોતાને પૂ. જાદુવજ્ઞબાપાએ તથા પૂ. નારાયણમામાએ હાર પહેલાવી આશીર્વાદ આપી ઉપકૃત કર્યા હતા તેની યાદ તાજી કરી.

ત્યારબાદ સુરત રૂસ્તમભાગથી પધારેલા સદ્ગ. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી વિશ્વવક્ષભદ્રાસજુ સ્વામીએ કહું કે પૂ. નારાયણમામાનો એક જ ધ્યેય હતો કે જીવ વધારે ને વધારે મૂર્તિનું સુખ ભોગવે. મામાશ્રી જેવા સત્પુરુષના યોગમાં આવે તે આત્મા-પરમાત્મામાં જોઈ દે. પૂ. મામાશ્રી માટે સારો શબ્દ તો મૂર્તિધારક હોવો જોઈએ. જેમ કોઈ બુદ્ધિવાળો હોય તેને બુદ્ધિમાન કહેવાય તેમ મામાની પાસે મૂર્તિ અખંડ હતી તેથી મામા મૂર્તિમાન હતા. આજે પૂ. મામાશ્રીનો ગ્રાગટ્યાદિન, અને જન્મદિન તો નહીં જ કારણે જેમ ભગવાનનું ગ્રાગટ્ય થાયછે તેમ અનાદિમુક્તોનું પણ ગ્રાગટ્ય થાય છે. તેઓ અનંત જીવોના કલ્યાણ માટે અહીં આવે છે. રમુજ દ્રાષ્ટાંત દ્વારા એક શ્રીહરિણી જ ઉપાસના દૃઢ કરવાની હિમાયત કરી. પૂ. નારાયણમામાની સ્થિતિની પ્રશંસા કરી વિરસ્યા.

વડતાલ ધામના સદ્ગ. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી નૌતમપ્રકાશદાસજુ સ્વામીએ પોતાની હૃજરીની અસરમથ્રતાને કારણે પત્ર દ્વારા સંદેશ પાડવ્યો કે સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશનના ઉપક્રમે મુક્તરાજ શ્રી નારાયણભાઈના ગ્રાગટ્ય નિમિત્તે સત્તસંગ બ્રહ્મયજ્ઞનું આપ સર્વએ ભાવથી આમંત્રણ આપ્યું હતું, તે પત્ર દ્વારા મારા મનની વાત કહી રહ્યો છું. તમે જે આ સભાઓ કરો છો તે સભા અક્ષરધામની, શ્રીજીમહારાજની જ સભા છે. અમે વાચ્યું-સાંભળ્યું છે તે મહામુક્ત શ્રી અબજ્ઞાબાપા નિરાવરણ દર્શિ, સમાધિનિઝ, આખો સત્તસંગ ખોળતાં ન મળો તેવા હતા. મોટા તો શ્રીજીમહારાજના અંગમાં રહ્યા હોય છે, આપણો બધાએ એમના થચા પણી આપણી ફિકર એમણો કરવાની છે. આવા બ્રહ્મયજ્ઞો કરી બીજાને સર્વોપરી ઉપાસનાનો માર્ગ બતાવો છો, તે શ્રીહરિણા રાજ્ઞપાનું કેન્દ્ર છે. સૌને ભાવથી જય સ્વામિનારાયણ. તે પત્રનું પદ્ધતિ પ.ભ. શ્રી ભાનુભાઈએ કર્યું.

ત્યારબાદ પ.ભ. શ્રી છગનભાઈ પટેલે ભાવાત્મક શૈલીએં પૂ. મામા તથા માસીની સ્મૃતિ વાગોળી પ્રાસંગિક ઉદ્ભોધન કર્યું.

ત્યારબાદ ચાંદલોડિયાથી પધારેલા સદ્ગ. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી શ્રીજી સ્વામીએ અ.મુ. બાપાશ્રી, પૂ. મામાશ્રી અને પૂ. સોમચંદ્રબાપા, મુનિસ્વામી વગેરે મુક્તોની સ્મૃતિ કરી અને

સ્વામિનારાયણ ડિવાઈન મિશનની પ્રવૃત્તિને બિરદાવી પ્રસંગોચિત ઉદ્ભોધન કર્યું.

મુણી ધામના સદ્ગ. ગુ. શાસ્ત્રી શ્રી સ્વચં પ્રકાશદાસજુ સ્વામીએ સૌ ઉપર મહારાજની, બાપાશ્રીની ને અ.મુ. શ્રી નારાયણમામા વગેરે મુક્તોની કૃપાવર્ષા થાય એવી પ્રાર્થના સહ રૂડ આશીર્વાન કર્યા. અંતમાં અ.મુ. શ્રી નારાયણમામાનું સમાપન હઠયુસર્ષા વક્તવ્ય સૌને મંત્રમુખ કરી ગયું.

આ પ્રસંગનું સભા સંચાલન પ.ભ. શ્રી ભાનુભાઈ પટેલે પોતાની આગવી શૈલીમાં કુશળતાપૂર્વક કર્યું હતું. તેમજ મિશનના સંનિઝ નવયુવાન કાર્યકર્તાઓએ ધામ-ધામથી પધારેલા સંતોનું વખતોવખત ભાવપૂર્વક પૂજન કર્યું હતું.

બંને સત્રોના સમાપન બાદ સૌંદર્ય મહાપ્રસાદનો આનંદપૂર્વક લાભ લઈ પોતાને ધન્યભાગી બનાવ્યા હતા.

ચંદ્રગઢણા

સંવત ૨૦૭૧ના ચૈત્ર સુદ ૧૫ શનિવાર તા. ૪/૪/૨૦૧૫ના રોજ કન્યારાશિમાં થનાર ખગ્રાસ ચંદ્રગઢણા છે, તે ભારતમાં ગ્રસ્તોકિંત દેખારો તેથી પાળવાનું છે, તેનો સ્પર્શ શનિવાર તા. ૪/૪/૨૦૧૫ના રોજ ૩:૪૦ મિનિટે થશે અને મોક્ષ સાંજે ૭:૨૦ મિનિટે થશે તેનો વેદ શનિવારે સવારે ૬:૦૦ વાગ્યાથી થશે, ત્યારપછી ભોજન કર્વું નહિ. બાળકો, રોગી, અતિ અશક્ત, અતિ વૃદ્ધોએ બપોરના ૧૧:૧૦ થી વેદ પાળવો.

ગ્રહણનો સમય શનિવારે સાંજે	સ્પર્શ ક-મી	મધ્ય ક.મી	મોક્ષ ક.મી	પર્વકાળ ક.મી
તા. ૪-૪-૨૦૧૫ ૩:૪૦	૫:૩૦	૭:૨૦	૪:૩૧	

ભૂત્તિ સુષે સુખિયા

ગામ ગોડપરના કારા કુંટુંબના કેસરબાઈ કર્સન કારા ઉ.વ.૮૪, તા. ૮/૧૨/૧૫ ના રોજ મૂર્તિ સુષે સુખિયા થયા છે.

બાપાશ્રીના હેતવાળા સુજગ્લોન કુ.ના મેનેજર આશિષભાઈ ચાણાના કાકાશ્રી દો. કેશભાઈ ચાણા (સ્વાતંત્ર્ય સેનાની) ઉ.વ.૭૮ મૂર્તિ સુષે સુખિયા થયા છે.

ગામ બળદિયાના અને છતેડીધામના માણ ટ્રસ્ટી અને સેકેટરી શ્રી મનજુભાઈ ખીમજુભાઈ વેકરીયા લંડન મુકામે તા. ૧૬/૧/૧૫ ના રોજ ૮૬ વર્ષની ઉમ્રે મૂર્તિ સુષે સુખીયા થયા છે.

ગામ બળદિયાના રતનબાઈ આસાદી ૮૦ વર્ષની ઉમ્રે તા. ૩/૨/૨૦૧૫ ના રોજ મૂર્તિ સુષે સુખીયા થયા છે.

મુંબઈ નિવાસી પ.ભ. શૈલેષભાઈના માતુશ્રી નીલાબેન ચીમનલાલ પારેખ ઉ.વ.૮૧, ૮/૨/૧૫ ના રોજ મૂર્તિ સુષે સુખિયા થયા છે.

